наша свабода

№33(120) ВЫДАЕЦЦА З 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

28 САКАВІКА
2001 года
СЕРАДА

Адрас: 220123,
г.Мінск, а/я 103

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ВЫБАР

«Государственная власть хочет диктовать...»

Интервью Владимира Гончарика

Председатель Федерации профсоюзов Белорусской Владимир Гончарик осторожен в общении с журналистами. Однако для НАШАЙ СВАБОДЫ лидер ФПБ сделал исключение, поделившись своим видением нынешнего положения в Беларуси, а также приоткрыв некоторые тайны закулисной борьбы президентской администрации с профсоюзамі. Взгляды В.Гончарика представляют интерес, поскольку лидер ФПБ претендует побороться за президентский пост на предстоящих выборах.

— Владимир Иванович! За 15 лет Вашего руководства профсоюзами ФПБ еще ни разу, за исключением советского времени, когда профсоюзы являлись «приводными ремнями власти», Вам не доводилось сталкиваться с таким давлением со стороны власти, как в последний год. Если честно: Вам никогда не приходила в голову мысль бросить все и уйти в отставку?

— Скажем так: мне советовали это сделать и друзья, и недруги, в частности, в администрации президента. Ну, и семья. Но не хотелось оставлять профсоюзы в такие времена. Истоки сложных отношений с нынешней властью идут со времени первого Всебелорусского собрания, когда я, находясь в президиуме, проголосовал против изменений в Конституцию и против некоторых положений «Основных направлений...» Именно тогда последовала первая негативная реакция со стороны властей на деятельность Федерации, а дальше пошло по восходящей... ▶

Окончание на стр.3

Прадстаўнікі рэжыму кантралююць адзін аднаго

Старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка, намеснік старшыні Аляксей Кавалец, старшыня АГП Анатоль Лябедзька, намеснік старшыні БСДП (НГ) Аляксей Кароль, сябра праваабарончага цэнтра «Вясна» Барыс Гюнтэр правялі прэс-канферэнцыю, прысвечаную падзеям 25 сакавіка ў Мінску.

Мірная дэманстрацыя на Дзень Волі была гвалтоўна разагнаная, былі збітыя і затрыманыя ўдзельнікі акцыі. Як заявіў Анатоль Лябедзька, «міністр унутраных справаў Навумаў гуляў у маленькую Чачню». Той факт, што за акцыю былі персанальна адказныя Навумаў і Мясніковіч, гаворыць пра тое, што прадстаўнікі рэжыму «адзін аднаго кантралююць», сказаў Вінцук Вячорка.

Удзельнікі прэс-канферэнцыі лічаць: падзеі 25 сакавіка сведчаць, што супрацьстаянне да самых прэзідэнцкіх выбараў будзе ўзрастаць, але дэмакратычныя сілы будуць рыхтавацца да перамогі.

Прэс-група БНФ і Партыі БНФ

У Калінінградзе АМАПа не было

25 сакавіка ў будынку старажытнага Кёнігсбергскага універсітэта а 15 гадзіне гімнам БНР на словы М.Краўцова адкрыўся ўрачысты сход, прысвечаны 83-яй гадавіне Дня Волі. Арганізатарам імпрэзы выступіла Калінінградскае рэгіянальнае аб'яднанне «Беларускае таварыства культуры».

Цікавым было выступленне выкладчыка Калінінградскага дзяржаўнага універсітэта гісторыка-беларуса А.Чумакова аб разбурэнні стэрэатыпаў савецкага часу ў выкладанні гісторыі славянскіх народаў у расійскіх ВНУ. Прысутных павіншаваў кіраўнік украінскай дыяспары прарэктар КДУ А.Касцюк.

Усе былі згодныя ў тым, што толькі ўласнымі сіламі мы зможам збудаваць «беларускі дом», і «архітэктурным праектам» гэтага дома стаўся Акт 25 сакавіка. Зразумела, не магло абмінуць увагай наша свята і аддзяленне пасольства РБ у Калінінградзе. Запалохаўшы самую «незалежную» газету вобласці «Калининградскую правду», каб тая не друкавала інфармацыйны матэрыял, яно безвынікова выгаворвала адміністрацыі КДУ, якая дазволіла правесці «экстрэмісцкае зборышча».

Адам КАРАЛЯВЕЦКІ

КГБ выходит на лыжню конфронтации

Председатель КГБ Беларуси Леонид Ерин обещает пересмотр политики в отношении всего иностранного, с целью защиты государственных интересов

Ожидания возможных президентских выборов в этом году, естественно, способствуют повышению температуры «горения» на рабочих местах всех служащих правящему режиму. Рамки своего видения положения, при котором можно будет удержать власть любой ценой, заданы в новой концепции национальной безопасности. А одним из ее исполнителей призвано стать КГБ, со своим обновленным руководством. Последнее выступление председателя КГБ Леонида Ерина по белорусскому телевидению вполне отвечало духу заветов авторитетного Дзержинского и других видных деятелей защиты государственных интересов. Что касается «заботы» о гражданах, то она преимущественно касается иностранцев и тех, кто «поддерживают с ними непосредственные связи». В отличие от своего немногословного предшественника, новый руководитель Комитета госбезопасности очень ясно заявил о советской сущности вверенной ему структуры — держать и не пущать, контролировать все, о чем думают подданные и неподданные режима.

Не секрет, что приход полковника ФСБ Леонида Ерина в КГБ Беларуси был встречен самими чекистами неоднозначно. Об этом говорил и А.Лукашенко, когда представлял уже генерала Л.Ерина на должность председателя Комитета. О новом кадре было известно немного. Говорят, потомственный чекист начинал свою трудовую деятельность в должности обыкновенного инструктора по физической культуре на Витебщине. В таком виде спорта, как лыжные гонки, достиг звания то ли кандидата, то ли мастера спорта. Но что-то на ежегодной минской лыжне его не отмечали. Из Витебска, неожиданно для многих знакомых, Л.Ерин уехал в Москву, где закончил одно из учебных заведений КГБ и стал специалистом по вопросам экономики. Как известно, в Минск он переехал, служа в одном из подразделений по транспорту УФСБ по Московской области. Тогда говорили, что его перетянул в Минск Виктор Шейман, с которым пересекались боевые биографии в Афганистане. Так уж случилось, что два генерала-афганца нынче плотно опекают по долгу службы третьего — бывшего комдива Витебской авиадесантной дивизии генерала Евгения Бочарова, оказавшегося в оппозиции правящему режиму. Интересно, где произойдет их возможная встреча?

Первый раз публичное выступление Л.Ерина состоялось в Овальном зале, где заседал Верховный Совет. Было это незадолго до приснопамятных событий ноября 1996 года, после которых народных избранников просто разогнали. И возник новый политический строй. С довольно своеобразным пониманием разделения властей — на могучий ствол и ветви. Все ли помнят, кто говорил об этом, и осознают ли служивые, в каком состоянии эта конструкция оказалась сегодня? Помнится и другое. Уже тогда Л.Ерин предупреждал о том, что одним из возможных последствий проведения так называемого референдума будет внешнеполитическая изоляция и активизация западных спецслужб в отношении Беларуси. Так и произошло. Международное сообщество итоги референдума не приняло, а непредсказуемость и экстравагантность руководителя Беларуси стала вызывать и вызывает до сих пор беспокойство в различных столицах. Очевидно, что в связи с этим прогнозировать ситуацию вокруг Беларуси там пытаются и с помощью спецслужб. В своем телевыступлении Л.Ерин признал право «любого другого цивилизованного демократического государства, имеющего спецслужбы, вести отслеживание...». Правда, в такого рода государствах спецслужбы находятся под парламентским и гражданским контролем. Следует отметить, что под контролем понимается и реальное управление силовыми структурами. Общеизвестно, что после ноября 1996 года в Беларуси не только контролем, но даже законодательной инициативой палаточные депутаты не обладают. ▶

Окончание на стр.3

НАВІНЫ

■ **Мяркуецца, што ў хуткім часе ў Адміністратыўны кодэкс Беларусі будзе ўведзены пункт аб штрафным пакаранні за карыстанне мабільным тэлефонам падчас кіравання машынай.** На сённяшні дзень правіламі дарожнага руху прадугледжана, што гаварыць па мабільніку, едучы ў аўтамабілі, забаронена, але якой мусіць быць форма пакарання за гэта, там не агаворана.

■ **У бліжэйшы час міністэрства абароны перадасць міністэрству ўнутраных справаў 7 мільёнаў аўтаматных патронаў калібру 5,45 мм.** Яны будуць узятыя з дзяржаўнага стратэгічнага рэзерву ўзбраення, ваеннай тэхнікі і боепрыпасаў. У МУС кажуць, што патроны неабходныя для службова-баявых аперацыяў і баявой падрыхтоўкі салдатаў унутраных войскаў.

■ **Міністэрства замежных справаў Беларусі паведаміла, што да Шэнгенскага пагаднення далучыліся яшчэ 5 краінаў.** З 25 сакавіка палажэнні гэтага пагаднення ўступаюць у сілу на тэрыторыях Даніі, Швецыі, Фінляндыі, Нарвегіі і Ісландыі.

■ **За 2 месяцы 2001 года праграма ліквідацыі і мінімізацыі наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, разлічаная на 2001-2005 гады, прафінансаваная на 10%.** Дзейнасць Камчарнобыля недафінансаваная на 5 мільярдаў рублёў. Хоць да 15-ай гадавіны чарнобыльскай трагедыі ўрад краіны абяцаў прыярытэтнае фінансаванне.

■ **У Беларусі будуць здабываць ёд і бром: штогадовую здабычу мяркуецца давесці адпаведна да 1,2 тоны і 160 тонаў.** Адмысловая ўстаноўка будзе ўсталяваная на адной са свідравінаў Акцябрскага раёна на Гомельшчыне. Выпрабаванні ўстаноўкі плануецца правесці ў сёлетнім траўні.

■ **У Беларусі аб'яўлена пра заканчэнне эпідэміі грыпу і падведзеныя ейныя вынікі.** Адзначаецца, што ў параўнанні з мінулым годам сёлета беларусы хварэлі меней. Так, у Мінску на грып і ВРЗ перахварэла каля 100 тысячаў чалавек, прычым 45% з іх – дзеці.

■ **У сувязі з распаўсюджваннем у Еўропе яшчурнай хваробы Латвія зачыняе памежны пункт Піедруе, што на латвійска-беларускай мяжы.** Такое рашэнне прынятае з-за таго, што на гэтым памежпераходзе няма санінспектараў, здольных правесці калі што дэзінфекцыю.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1320

Міліцыя збівае падлеткаў

У панядзелак рэдакцыя гродзенскай газеты «Біржа інфармацыі» накіравала скаргу ў пракуратуру. 25 сакавіка міліцыянты збілі карэспандэнта газеты Дзмітрыя Ягорава і пашкодзілі рэдакцыйны электронны фотаапарат. Збіццё адбывалася ў адным з турэмных фургонаў, якія хацеў сфатаграфаваць Д.Ягораў. У гэтым фургоне яго пратрымалі тры гадзіны. Хлопец, дарэчы, непаўнагадовы, яму ўсяго 17 гадоў.

26 сакавіка адна з актыўных удзельніц нядзельнага мітынгу ў Гродне Святлана Мех была дастаўленая міліцыяй у Ленінскі РАУС. Быў складзены пратакол. Дзяўчыну абвінавачваюць у арганізацыі дэманстрацыі. У пятніцу адбудзецца суд.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

МУС Беларусі выбірае «жыгулі»

Адкрытае акцыянернае таварыства «АўтаВАЗ» заключыла з міністэрствам унутраных справаў Беларусі дамову аб пастаўках для патрэбаў гэтага ведамства 400 малалітражак. Сярод законтрактаваных аўтамабіляў амаль няма дарагіх мадэляў, а ўсе ноўныя машыны розных мадыфікацыяў маркі «жыгулі». Палова заказаных аўтамашынаў ужо адгружаная.

Прэс-сакратар МУС Беларусі Дзмітрый Партон не змог пацвердзіць альбо абвергнуць гэтае паведамленне, спасылаючыся на адсутнасць канкрэтнай інфармацыі. Праўда, пры гэтым ён адзначыў, што размова аб магчымым набыцці аўтамабіляў Волжскага аўтагіганта для патрэбаў органаў унутраных справаў краіны ў міністэрстве была.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН

На мяжы з Расіяй — чэргі

Паводле старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Вікенція Макарэвіча, у бліжэйшы час усе мытныя перашкоды на беларуска-расійскай мяжы будуць ліквідаваныя. У прыватнасці, ён называе тэрмін у два тыдні.

Са словаў В.Макарэвіча, нашай мытнай службы на мяжы Беларусі і Расіі ўжо няма. Расійскія ж мытнікі працуюць. Тым часам з беларускага боку на мяжы ўзніклі транспартныя чэргі даўжынёй да 15 кіламетраў. Паводле В.Макарэвіча, расійскія мытнікі застаюцца на мяжы, бо выконваюць адмысловыя рашэнні свайго ўрада.

Напрыклад, у захадах тарыфнага і нетарыфнага рэгулявання ў мытных службаў дзвюх краінаў застаецца багата адрозненняў. Напрыклад, на сённяшні дзень стаўкі мытных збораў розныя па амаль 4.000 пазіцыях. Але са словаў старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта, прэм'ер-міністр У.Ярмошын павінен падпісаць пастанову, якой разыходжанні ў стаўках будуць скасаваныя.

Алесь КАЗЛЮКЕВІЧ

Канцэрты ў віцебскім касцёле

З блаславення біскупа віцебскага Уладзіслава Бліна каталіцкі храм святой Варвары ў Віцебску прыняў нядзельныя філарманічныя канцэрты арганнай музыкі. 25 сакавіка, пасля імшы, арганныя творы выканаў музыкант з Санкт-Пецярбурга Юрый Сямёнаў. Выканаўца прадстаўляў дырэктар Вялікай залы Санкт-Пецярбургскай філармоніі. Дырэктар Віцебскай філармоніі У.Правілаў выказаў спадзяванне, што канцэрты арганнай класікі ў дзеючым храме прыцягнуць у Віцебск лепшых музыкантаў Еўропы.

Леанід СІМАНАЎ, БелаПАН.

Камунальнікам не хапае сродкаў

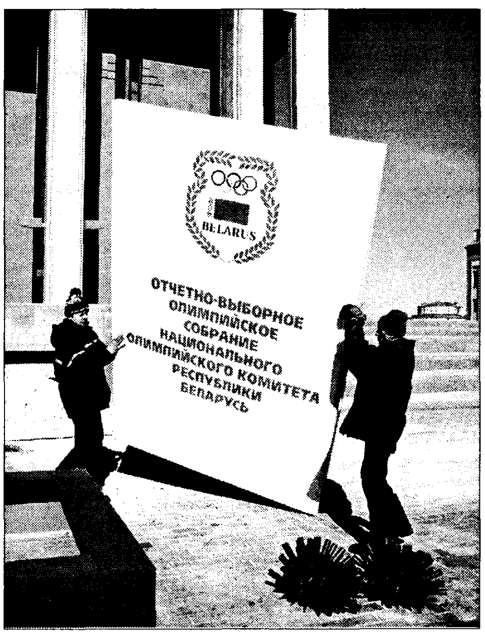
Паводле падлікаў наваполацкіх камунальнікаў – прычым, як яны сцвярджаюць, па самых сціплых падліках – на год сталіцы беларускай нафтахіміі неабходна сума ў 1 мільярд 600 мільёнаў рублёў на капітальны рамонт жыллёвага фонду. Але ж выдзелена толькі чвэрць ад гэтай сумы. Ды пакуль – толькі на паперы. Зараз горад мае вялікія праблемы з выкананнем бюджэту, таму немагчыма сказаць, наколькі гэтая сума ўвасобіцца ў рэальныя грошы. Нават калі застаецца аптымістамі, усё роўна ніхто не можа сказаць, у штоператворацца 400 мільёнаў рублёў да канца года. Камунальнікі, на жаль, не могуць спрагназаваць рост коштаў – гэта сёння з цяжкасцю ўдаецца нават эканамістам. А чакаць на індэксацыю гэтай сумы не даводзіцца.

Тым часам, ужо зараз у Наваполацку 113 з трох соцень шматкватэрных жылых дамоў патрабуюць комплекснага капітальнага рамонту. Горад жа не можа адрамантаваць больш за адзін дом на год.

Надта сур'ёзнай зараз стала праблема ліфтаў. Зараз 3-за аварыйнага стану трэба спыняць адразу 14 з іх. У наступным годзе гэтая лічба дарасце да 27 і гэткімі ж тэмпамі будзе ўзрастаць на працягу некалькіх наступных гадоў. Адзін новы ліфт каштуе 7 тысячаў долараў, без уліку ўсталявання і мантажу. З цяперашнім узроўнем фінансавання наваполацкія камунальнікі могуць мяняць не болей за 1-2 ліфты штогод.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ

НАК адзначыў сваё 10-годдзе

Учора ў Мінску адбыўся Алімпійскі сход, прысвечаны 10-годдзю стварэння НАК. Напярэдадні прэзідэнт Нацыянальнага алімпійскага камітэта А.Лукашэнка ў інтэрв'ю Белтэлерадыёкампаніі назваў поспехам удзел нацыянальнай каманды Беларусі ў чатырох Алімпійскіх гульнях, атрыманне 36 алімпійскіх медалёў, умацаванне федэрацыяў па відах спорту на міжнароднай арэне.

На думку Лукашэнкі, у Беларусі ўдалося пазбегнуць крыміналізацыі і прыватызацыі спорту. Аднак, працягваў ён, небяспека гэтага існуе, бо вялікі спорт адышоў ад высакародных прынцыпаў заснавальніка сучаснага алімпійскага руху П'ера дэ Кубертэна, велізарную ролю пачаў адыгрываць грашовы інтарэс. Нашая дзяржава, па словах А.Лукашэнкі, будзе аказваць выдатным спартсменам і трэнерам фінансавую падтрымку, дапамагаць у жыллёвай праблеме, але пры ўмове забеспячэння высокіх вынікаў.

На пытанне аб тым, ці будзе кіраўнік дзяржавы балаціравацца ў прэзідэнты Нацыянальнага алімпійскага камітэта на новы тэрмін, А.Лукашэнка сказаў, што гэта грамадская пасада і знаходжанне на ёй не супярэчыць Канстытуцыі краіны. Інакш кажучы – будзе.

Стратэгічную задачу беларускага спорту ў апошні дзень перад выбарчым сходам НАК А.Лукашэнка назваў: імкнуцца да заваёвы на летніх Гульнях 25 алімпійскіх узнагарод.

Уладзімір ШЭРШЭНЬ

Калектыўная дамова – без свабоднага прафсаюза

На канферэнцыі работнікаў вытворчага аб'яднання «Нафтан» была падпісаная калектыўная дамова, якая будзе дзейнічаць на прадпрыемстве на працягу трох год. Але ж дамову з адміністрацыяй падпісалі толькі прадстаўнікі «Белхімпрафсаюза». Свабодны прафсаюз работнікаў ВА «Нафтан» гэткай мажлівасці не атрымаў. Хаця прадстаўнік СПБ Васіль Главацкіх і прымаў удзел у працы пагадняльнай камісіі, пад канчатковым тэкстам дакумента ягонага подпісу не апынулася. Як сцвярджае старшыня прафкама «афіцыйнага» прафсаюза «Нафтана» Вольга Рагаўская, калектыў прадпрыемства даручыў менавіта «Белхімпрафсаюзу» падпісаць дамову. Але ж 44 сябры СПБ не даручалі сваіх паўнамоцтваў нікому. Менавіта аб гэтым і заявіў Васіль Главацкіх на канферэнцыі.

Тым часам, лідэр «нафтанаўскага» Свабоднага прафсаюза прызнаўся, што калектыўная дамова на прадпрыемстве, безумоўна, вельмі добрая: работнікі аб'яднання сапраўды атрымалі масу гарантыяў з боку адміністрацыі. Праўда, аднесці гэта да заслугаў «Белхімпрафсаюза» нельга. Проста само кіраўніцтва «Нафтана» з разуменнем ставіцца да патрэбаў сваіх работнікаў і спрабуе ісці насустрач іх законным патрабаванням. Хутчэй за ўсё, адміністрацыя нават пайшла б на падпісанне трохбаковай дамовы, калі б не ціск, які распачаўся на яе з боку «вертыкалі».

Тым не менш, сябры Свабоднага прафсаюза работнікаў ВА «Нафтан» не збіраюцца спыняць барацьбу за свае правы. Яны плануюць працягнуць перамовы з кіраўніцтвам прадпрыемства – гэтым разам ужо без прысутнасці сябраў «афіцыйнага» прафсаюза.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ

Ва ўладзе замала жанчын

25 сакавіка ў Віцебску прайшоў чарговы семінар па праблемах псіхалогіі жаночага лідэрства пад назвай «Гендэр – што гэта?».

Яго тэмай стала роўнасць, а ў прыватнасці, роўнасць палоў – мужчыны і жанчыны. На семінары было адзначана, што ў многіх краінах, у тым ліку і ў Беларусі, у самых розных сферах – палітыцы, эканоміцы, культуры – гэтае натуральнае права асобы як след не выяўлена. Тое, што такая праблема існуе і яна досыць значная, паказваюць сацыялагічныя апытанні: многія лічаць, што ў рэчаіснасці жанчыны не маюць роўных з мужчынамі прадэклараваных у законах правоў.

Удзельнікі семінара з розных грамадскіх арганізацыяў Віцебшчыны мелі магчымасць атрымаць грунтоўную інфармацыю пра тое, як паводле міжнародных нормаў вырашаюцца гендэрныя пытанні. Вялікая ўвага была нададзена ўдзелу жанчын у палітычным жыцці. Было ўзгадана, што Савет Еўропы лічыць прадстаўніцтва жанчын у мясцовых органах улады недастатковым. А гэта ўважаецца за недэмакратычную праяву.

Алесь КАЗЛЮКЕВІЧ

На Віцебшчыне чакаюцца скарачэнні

Больш за 66 тысячаў чалавек звярнулася ва ўстановы занятасці насельніцтва Віцебскай вобласці ў 2000 годзе. Па гэтым паказчыку «сінявокая» лідзіруе сярод усіх абласцей Беларусі. «Напрадзе ўсёй краіны» Віцебшчына і па іншым паказчыку. 41,5 тысячы чалавек за мінулы год былі працаўладкаваныя, у тым ліку больш за 30 тысячаў нашых суграмадзянаў, якія маюць статус беспрацоўных.

Абласныя выданні паведамляюць, што афіцыйна зарэгістраванае беспрацоўе ў мінулым годзе па вобласці склала 2%. Тым часам супрацоўнікі цэнтраў занятасці на месцах прызнаюцца, што сапраўдная лічба жыхароў Віцебшчыны, якія не маюць афіцыйнага месца працы, сягае 15% насельніцтва. Становішча яшчэ больш напружвае той факт, што на рынку працы рэгіструецца значнае перавышэнне прапановы над попытам: на кожнае вакантнае месца ў мінулым годзе свае паслугі прапаноўвалі 4 чалавекі. Зрэшты, у некаторых галінах становішча адваротнае: у вобласці адзначаецца недахоп токараў, урачоў, страхавых агентаў і працаўнікоў сельскай гаспадаркі.

На сённяшні дзень на ўліку ў службе занятасці ў вобласці стаіць больш за 15 тысячаў беспрацоўных. І паводле некаторых падлікаў, іх армія мусіць вырасці за гэты год. Толькі ў абласным цэнтры плануецца скарацціць 2.300 працаўнікоў. Найвялікшае скарачэнне чакаецца на заводзе радыёдэталяў (467 чалавек), гарадскім мясакамбінаце (327) і тэлезаводзе «Віцязь» (306 рабочых).

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ

«ТАСІС» — Заходняй Дзвіне

Рэалізацыя праекта праграмы ТАСІС Еўрапейскага саюза па кіраванні воднымі рэсурсамі Заходняй Дзвіны набліжаецца да сваёй асноўнай часткі. На мінулым тыдні Наваполацк наведалі прадстаўнікі гэтай праграмы, якія пазнаёміліся з працай комплекснай экалагічнай лабараторыі Віцебскаблгідрамета.

З боку Еўрасаюза ў праекце будуць браць удзел кампаніі *ICWS* (Галандыя), «Свеко» (Швецыя) і «Родска» (Германія). Беларусь будзе ў асноўным прадстаўлена міністэрствам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя ды ягонымі структурнымі падраздзяленнямі.

Бюджэт праекта складае 1 мільён еўра. Як заявіў прадстаўнік кампаніі *ICWS* Пол Бейс, частка гэтых сродкаў будзе накіравана на падвышэнне тэхнічнага забеспячэння лабараторыяў, якія будуць удзельнічаць у маніторынгу вады ў Заходняй Дзвіне. Канчатковай мэтай праекта стане стварэнне адладжанай сістэмы кантролю за якасцю вады ў рацэ. Згодна з планам, рэалізацыя праекта прадоўжыцца да красавіка наступнага года.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ

ЗБС дапаможа «чарнобыльцам»

Актывісты грамадскага аб'яднання «Задзіночанне беларускіх студэнтаў» (ЗБС) рыхтуюць шэраг мерапрыемстваў, прысвечаных 15-й гадавіне катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

Сярод гэтых мерапрыемстваў — выстава «Чарнобыль — шанц выжыць», якая пройдзе з 19 па 26 красавіка ў мінскім Літаратурным музеі імя Янкі Купалы. У экспазіцыі будуць прадстаўленыя фотаздымкі, карціны і дзіцячыя малюнкі, прысвечаныя чарнобыльскай трагедыі і яе наступствам. Да адкрыцця выставы члены ЗБС рыхтуюць брашуру на беларускай мове з практычнымі парадамі для людзей, якія жывуць на забруджаных тэрыторыях. Напрыклад, пра тое, як скарацціць паступленне радыенуклідаў у арганізм пры ўжыванні прадуктаў харчавання. У сакавіку плануецца выдаць брашуру (наклад - 1.000 асобнікаў). Яе студэнты будуць распаўсюджваць сярод жыхароў забруджаных рэгіёнаў падчас экспедыцыі, запланаванай бліжэйшым часам. У гэтай экспедыцыі, якую плануецца ажыццявіць на матацыклах, чакаецца таксама ўдзел студэнтаў з Германіі і Польшчы.

Васіль ЯКАЎЛЕЎСКІ, БелаПАН.

Замест фальгі — футра

Аператыўнай групай Упраўлення КДБ па Брэсцкай вобласці напрыканцы мінулага тыдня на тэрмінале «Брэстгрузаўтасэрвіс» затрыманы аўтафургон, які ехаў з Германіі ў Расію.

Згодна з дакументам, аўтамабіль быў загружаны рамамі матацыклаў, поліэтыленавай плёнкай, фальгой, вырабамі для транспарціроўкі, аналізатарамі спектра і г.д. Аднак падчас праверкі высветлілася, што ў фургоне знаходзіліся зусім іншыя тавары: камплекты прафесійнай апаратуры «*Soni*», «*Panasonic*», аўтазапчасткі, матэрыялы для зубапратэзіравання, фірменнае адзенне, буйная партыя футравых скурак і іншыя каштоўныя тавары. Паводле папярэдняй ацэнкі, кошт грузу, які перавозчыкі збіраліся правезці без уплаты мытных плацяжоў, перавышае 400 мільёнаў рублёў. Зараз вырашаецца пытанне аб перадачы матэрыялаў у суд для прыняцця рашэння аб канфіскацыі кантрабанднага тавару.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

Маянэзны рынак аддадзены Расіі

Непрадбачлівая эканамічная палітыка беларускіх уладаў адбіваецца крызісам на шмат якіх галінах харчовай вытворчасці. Так, напрыклад, сталася на прыватным прадпрыемстве «Памакс», якому раней належала палова рынку маянэзу ў краіне. Рэгуляванне коштаўтварэння, забароны на вываз прадукцыі, шматлікасць курсаў валют прывялі да неабходнасці ўводзіць антыкрызіснае кіраванне на прадпрыемстве. Пацыху становішча лепшае, але час згублены і рынак маянэзу ў нашай краіне «акупіраваны» расійскай прадукцыяй, прычым не заўсёды добрай якасці. Доля таго ж «Памакса» на маянэзным рынку знізілася да 10%, рэальная рэнтабельнасць прадпрыемства не перавышае 2%.

Ад такога жыцця ў бліжэйшы час беларускі «Памакс» плануе пераўтварыцца ў замежнае прадпрыемства і паспрабуе атрымаць дзяржаўную падтрымку як высокатэхналагічнае прадпрыемства. Гэта дасць яму палёгку ў падатках на прыбытак, на дабаўлены кошт і ў мытных плацяжах.

Алена ЛАБАНАВА

КГБ выходит на лыжню конфронтации

Окончание. Начало на стр.1

Знамением наступления нового этапа борьбы с инакомыслием, которое другой авторитет КГБ Юрий Андропов называл инакодействием, можно считать фактическое признание Л.Ерина в том, что в Беларуси действует секретное право. Как при Сталине. Оказывается, издан какой-то правительственный документ по регламентации гуманитарной помощи из-за рубежа, который КГБ неукоснительно готово выполнять. До сих пор о существовании такого документа ничего не было слышно. Остается только догадываться, сколько еще подзаконных документов гуляет в коридорах власти. Впрочем, основополагающим стал знаменитый декрет N8, призванный «усыпить» все гражданские инициативы в стране. По словам Л.Ерина, их деятельность направляется на разжигание недоверия населения к существующему строю, к власти, к проводимому политическому, экономическому и социально-экономическому курсу. «А это, извините, устои государства, это Конституция, это прямая деятельность органов госбезопасности по защите конституционного строя», — заявил он. Можно напомнить, что защитой конституционного строя в КГБ всегда занималось так называемое 5 управление, призванное бороться с инакомыслием. Правда, до возвращения Л.Ерина в КГБ (некоторое время он возглавлял Службу безопасности президента), эту борьбу все же официально старались называть безобидным словом «мониторинг». А теперь, КГБ «не может не реагировать» на происходящее. Надо так понимать: кто не с нами, тот против нас. И пусть враги трепещут перед бесстрашными защитниками режима. По словам председателя КГБ, очень заметно старавшегося не оторваться от лежавшего на столе текста, страх есть у руководства Центрального разведывательного управления (сюжеты борьбы белорусского КГБ с ним показывало все то же телевидение). Недавно приезжавшие в Минск представители Госдепартамента США назвали это телешоу сплошным нонсенсом.

В связи с разразившимся скандалом по поводу высылки из США российских служащих и, соответственно, американских из России, которых обвинили в шпионской деятельности, многие стали гадать, а что в поддержку россиян предпримет их белорусский союзник. Ведь нередко он проявлял склонность к бездумной конфронтации с американцами. Несмотря на заявление МИД Беларуси, что этот скандал касается только Вашингтона и Москвы, антиамериканский зуд из Минска все же проявился. В частности, из уст заместителя госсекретаря Совбеза генерала КГБ С.Князева и главы КГБ генерала Л.Ерина. Оба в своих выступлениях ссылались на новую концепцию национальной безопасности, текст которой до сих пор не опубликован. Кстати, один и второй чекист получили золотые погоны из рук А.Лукашенко. Так вот, Л.Ерин вдруг заговорил о квотах работников в загранучреждениях. Он считает, что их количество должно быть равным. То ли количество посланцев А.Лукашенко должно увеличиться в США, то ли американцев должно стать меньше в Беларуси, Л.Ерин не пояснил. Скорее всего, генерал имел в виду последнее. Видимо, за всеми уследить не могут. А пока решили поступить просто — расторгнуть договор об аренде с компанией «МакДоналдс». Дело в том, что в принадлежащем «МакДоналдс» здании, которого коснется новая инициатива белорусских властей, работает минское бюро белорусской службы радио «Свобода». Даже в правящих кругах, в частных разговорах, одни сравнивают эту инициативу с тем, что делает Бог, когда хочет кого-то наказать... А другие полагают, что к этому побудили определенные положения нынешней концепции национальной безопасности. Она ведь такая всеохватывающая. Как и богатое воображение ее авторов.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

«Государственная власть хочет диктовать...»

Окончание. Начало на стр.1

— Как бы Вы одним словом охарактеризовали нынешние отношения Федерации с исполнительной властью?

— Тут нужна избирательность. Если с правительством – то при всем негативе, исходящем из администрации президента, Совет министров настроен более-менее конструктивно. Что касается администрации президента – отношения очень сложные из-за позиции, которую заняла администрация для развала профсоюзов.

—Указание президентской администрации, спущенное Мингорисполкому, создать до 1 мая «желтое», целиком подчиненное воле властей профсоюзное объединение Минска, свидетельствует о том, что «холодная война» между ФПБ и властями вступила в решающую фазу. Прошлой весной попытка расколоть Минское профобъединение провалилась. Наученные неудачей, не пойдут ли власти на более жесткие меры, чтобы создать в Минске альтернативу действующим профсоюзам?

— Я не думаю, что это будет в Минске. Но ставится задача дробления профсоюзов, ликвидации отраслевого принципа, создания профсоюзов по отдельным предприятиям – а затем образования какого-то альтернативного центра. Нащупывая наиболее слабые звенья (сейчас идет попытка создания «карманного» профсоюза на Речицком метизном заводе), власти пытаются это сделать. И все это происходит на фоне рассмотрения жалобы белорусских профсоюзов о нарушении их прав в МОТ. У меня уже есть заключение Комитета по свободе ассоциаций МОТ.

— И какой вывод Комитета отражен в заключении?

— Я пока этот документ изучаю. Ожидается приезд большой группы сотрудников МОТ, большой группы представителей национальных профцентров и руководства Международной Конфедерации свободных профсоюзов. Опасность раскола существует, хотя и тщательно вуалируется. Если уже заместитель министра промышленности, который занимается «вопросами профсоюзов» в кавычках, занимается этими вопросами, то о чем говорить.

— Это значит, что президентская администрация заставляет заниматься созданием «желтых» профсоюзов государственных чиновников, у которых абсолютно другие функции?

— Безусловно. И руководителей предприятий, в том числе, у которых масса своих – экономических – проблем.

— Что ФПБ может противопоставить силе властей: структурированность Федерации, международную солидарность.

— Никто внутри страны не изменит ситуацию к лучшему, кроме нас самих. Надо укрепляться самим и работать более активно. Более принципиально отстаивать свою позицию, в том числе по заключению коллективных договоров, соглашений, генерального соглашения. Естественно, наиболее реальна и активна международная поддержка. И здесь я бы обратил внимание тех, кто пытается расколоть профсоюзы, на те негативные последствия, виновниками которых будут они, когда действительно могут применяться экономические и политические санкции. Мы против них, но резкая критика российских профсоюзов и обращение в международные организации по поводу создания «желтого» профсоюза на БМЗ, я не исключаю, что могут быть серьезные претензии к правительству в связи с обращением с жалобой в МОТ.

— Вы допускаете, что МОТ по итогам рассмотрения «белорусского вопроса» может принять «специальный параграф» в отношении Беларуси?

— Не исключаю. Даже если этого не будет, то позиция отдельных профсоюзов может быть более серьезна, чем этого ожидают власти.

— То есть, Ваше намерение участвовать в избирательной кампании объясняется, в первую очередь, необходимостью изменения социально-экономической политики в стране?

— Безусловно. Я считал и считаю, что будущие реформы – а они объективно необходимы – будут достигнуты гораздо большей ценой, потерями для населения, чем если бы реформы проводились сегодня или пару лет назад.

— По большому счету, действия властей по расколу Федерации профсоюзов – это реакция на Ваше намерение побороться за президентский пост на предстоящих выборах? Ряд лидеров профобъединений на Гродненщине уже вошли в избирательный блок за Лукашенко. Это свидетельствует, что власть очень заинтересована в структурах ФПБ, пусть и аморфных...

— Система, которая сегодня существует, не оставляет профсоюзам другого выбора, кроме участия в выборах президента. И, по большому счету, проблема-то здесь не во мне. В Федерации часть актива тоже недоумевает, почему Гончарик не помирится с Лукашенко и так далее. Вопрос в позиции: или мы стоим на позиции, что профсоюзы должны быть самостоятельными организациями, а это возможно только в демократическом социально ориентированном обществе, то есть необходимо менять социально-экономическую политику. Тогда любой на месте председателя Федерации будет находиться в оппозиции к президенту.

ФПБ – организация структурированная, и власть безусловно заинтересована в подчинении структур. Что касается отдельных председателей профкомов, которые вошли или, как в Могилеве, возглавили такую коалицию, — это на их совести. Мы рекомендовали не участвовать в избирательных блоках. Сегодня они напрямую не поддерживают президента, но они созданы с одной целью – поддерживать Лукашенко.

Что касается взаимосвязи между моим намерением участвовать в выборах и давлением на профсоюзы... Ведь задача поставить профсоюзы под контроль дана гораздо раньше, чем я заявил об участии в выборах. Примером тому – прошлогодняя попытка убрать неугодных лидеров отраслевых профсоюзов. И если бы лидеры занимали соглашательскую позицию, как многие говорили, то многих не переизбрали бы. Может, и я уже не был председателем Федерации. Мне, кстати, тоже было предложено оставить этот пост. Меня просто задело то, что государственная власть хочет диктовать, где кому работать.

— Что Вам предлагали взамен на отставку?

— Неплохие посты. Более денежные.

— В том числе и возглавить дипломатическое представительство за рубежом?

— И такое было, и депутатство...

— Вы заключили своеобразный «тройственный союз» с Павлом Козловским и Михаилом Чигирем. Договаривающиеся стороны обычно берут на себя обязательства. Какие обязательства взяли на себя Вы?

— К нам в чем-то близок и Домаш – я тут не хочу кривить душой. Должна быть выработана какая-то общая платформа. Она в принципе известна – это суверенитет Беларуси, демократические реформы и т.д. Мы втроем взяли на себя обязательства не мешать друг другу, не противостоять друг другу, максимально работать одной командой, помогать, потому что мы часто выходим на одних и тех же людей. Должен сказать, что до сих пор нам это удавалось.

— Вы достаточно осторожно высказываетесь насчет возможной поддержки со стороны и Запада, и России. Опасаетесь быть обвиненным как «ставленник» Кремля или Запада?

— Для меня проблема не в том, чтобы Гончарик стал президентом. Для меня проблема – нынешнее состояние Беларуси и ее будущее.

Беседовал Юрась ДУБИНА

Дэлегацыя *NATO* наведала Беларусь

27 сакавіка завяршыўся двухдзённы візіт у Беларусь дэлегацыі Парламенцкай асамблеі NATO на чале з віцэ-спікерам Маркусам Мекелем. Прыезд прадстаўнікоў NATO выкліканы неабходнасцю маніторынгу ўнутрыпалітычнай і эканамічнай сітуацыі на Беларусі напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў, якія мусяць прайсці сёлета.

Да лістапада 1996 года суверэнную Беларусь у Парламенцкай асамблеі *NATO* прадстаўляў Вярхоўны Савет 12-га склікання – у якасці асацыяванага сябра. За тыдзень да рэферэндуму 1996 года ПА *NATO* папярэдзіла беларускі рэжым, што ў выпадку правядзення антыканстытуцыйнага плебісцыту Беларусь будзе пазбаўленая нават і гасцявога статусу. Так і здарылася.

Летась на восеньскай сесіі ў рамках камітэта па грамадзянскіх правах дэпутаты Паўночнаатлантычнага альянса прынялі рашэнне накіраваць у Мінск маніторынгавую групу для вывучэння сітуацыі напярэдадні парламенцкіх выбараў.

Пярэдадзень візіту быў адзначаны скандалам, які выклікала заява прэс-сакратара беларускага МЗС. Павел Латушка заявіў, што місія *NATO* едзе на запрашэнне Нацыянальнага Сходу для ўстанаўлення з ім «першых кантактаў». І толькі пасля візіту П.Латушка вымушаны дэзавуяваць папярэднюю заяву: «Ініцыятыва прыезду зыходзіць перш за ўсё з боку Парламенцкай асамблеі *NATO*. Аднак без афіцыйнай згоды ўладаў такі візіт быў бы немагчымы», — падкрэсліў П.Латушка.

Сапраўды, згодна з міжнароднай дыпламатычнай практыкай, афіцыйныя візіты зусёды праходзяць на афіцыйным запрашэнні прымаючага боку. І той факт, што місія ПА *NATO* скарыстала афіцыйнае запрашэнне ўладаў прыехаць у Мінск, не трэба выдаваць за наладжванне «першых кантактаў» з непрызнанай светам «палатай».

Маркус Мекель заявіў: «Тут, у Мінску, мы сустракаліся з многімі людзьмі, у тым ліку і з дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў. У гутарках яны ўспрымаліся як пэўныя асобы, але зусім не як прадстаўнікі парламента, які мы не прызнаем, паколькі выбары ў яго не былі дэмакратычнымі і свабоднымі».

Варта падкрэсліць, што парламентарыі сустракаліся з кіраўніцтвам Савета Рэспублікі на чале з Аляксандрам Вайтовічам, а вось ад «палаты №2» запрасілі на гутарку «ў вузкім коле» толькі Уладзіміра Навасяда ды Вольгу Абрамаву. Дарэчы, у «палатцы» ізноў была створаная дэпутацкая група «АнтыNATO», якую ачольвае Марыя Праташчык. Праўда, працуе яна без юрыдычнага афармлення.

Місія ПА *NATO* з няўрадавага боку мела гутарку з дэлегацыяй ВС 13-га склікання – Анатолем Лябедзькам і Мечыславам Грыбам, а таксама з лідэрамі сацыял-дэмакратычных партыяў Мікалаем Статкевічам (Народная Грамада) і Станіславам Шушкевічам (БСДГ).

Роўна праз тыдзень у Рыме дэлегацыя ПА *NATO* прадставіць на разгляд Пастаяннага камітэта Парламенцкай асамблеі вынікі маніторынгу сітуацыі на Беларусі.

Рыгор БУЯН

Афіцэры супраць хлусні і падману

Значная група афіцэраў і генералаў запасу подпісалі «Зварот» да грамадзянаў Беларусі. Аўтары гэтага дакумента канстатуюць, што ў краіне няма легітымнай заканадаўчай улады, знішчаныя амаль усе дэмакратычныя інстытуты, Канстытуцыйны суд і Цэнтрвыбаркам фактычна страцілі неабходную для паважнай дзейнасці незалежнасць.

Шматлікія артыкулы Канстытуцыі Беларусі штомесячна парушаюцца ці падмяняюцца дэкрэтамі кіраўніка дзяржавы, бальшыня з іх скіраваная на ўмацаванне асабістай улады А.Лукашэнкі. Паслухмяныя ўладзе так званыя дзяржаўныя СМІ беспакарана ганьбяць найлепшых людзей краіны, прыкладам, народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава, называючы яго «літаратурным паліцаем». Між тым, у адрозненне ад бессаромных «дзяржаўных» журналістаў, Васіль Быкаў – удзельнік вайны з фашызмам, быў паранены, лічыўся зніклым без весткі, а пасля вайны сваёй творчасцю прынёс і сёння прыносіць славу Радзіме. Па кан'юнктурных палітычных падставах абвінавачваецца ў незабеспячэнні баяздольнасці беларускай арміі адзін з яе стваральнікаў экс-міністр абароны Павел Казлоўскі. Як наўмысны падман грамадства можна расцэньваць сцвярджэнні, што Павел Казлоўскі звольніў са службы генералаў А.Квашніна (цяперашні начальнік генштаба расійскай арміі) і Г.Шпака (сёння – камандуючы расійскімі паветрана-дэсантнымі войскамі).

Хлусня такога роду мэтанакіравана распаўсюджваецца ў апошні час у сувязі з рашэннем генерала П.Казлоўскага ўдзельнічаць у выбарчай прэзідэнцкай кампаніі ў Беларусі. Як сумленны чалавек, без плямаў на гонары і сумленні, П.Казлоўскі можа стварыць рэальную пагрозу А.Лукашэнку ў часе выбараў. Афіцэры і генералы, што паставілі свае подпісы пад зваротам вайскоўцаў запасу да беларускага грамадства, заклікаюць не верыць дзяржаўным СМІ. Зварот падпісалі болей за 90 афіцэраў і генералаў. Сярод іх — былы камандуючы паграНвойскамі Беларусі генерал-лейтэнант Бачароў.

Міхаіл СІПАЙЛА

Зенітныя стрэльбы на Століншчыне

29 сакавіка ўпершыню на тэрыторыі Беларусі будуць праведзеныя стрэльбы зенітных ракетных комплексаў малой далёкасці С-125 «Пячора» (па класіфікацыі NATO — SA-3), паведамілі ў прэс-службе міністэрства абароны.

Месцам вучэнняў стане палігон «Палескі» ў Столінскім раёне Брэсцкай вобласці, які ў часы СССР быў авіяцыйным – эксплуатаваўся ў інтарэсах бамбардзіровачнай і штурмавой авіяцыі. У апошнія гады на ім быў зроблены вялікі аб'ём розных інжынерных работ, якія дазволілі цяпер выкарыстоўваць палігон і для патрэбаў Войскаў супрацьпаветранай абароны рэспублікі.

У эксперыментальных стрэльбах будуць удзельнічаць некалькі дывізіёнаў часцей Войскаў СПА з Брэста і Оршы. Пасля іх правядзення ў часцях беларускіх СПА не застанецца падраздзяленняў, якія б не мелі вопыту падобных вучэнняў. Як вядома, некалькі гадоў запар падраздзяленні Войскаў супрацьпаветранай абароны рэспублікі праводзілі баявыя стрэльбы на палігоне «Ашулук» у Астраханскай вобласці і летась упершыню на мысе Таран (Калінінградскі асобы раён).

Чакаецца, што за ходам вучэнняў на палігоне «Палескі» будуць назіраць камандуючы Войскамі СПА Беларусі Валерый Кастэнка і міністр абароны рэспублікі Аляксандр Чумакоў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН

Война в Македонии закончилась?

Македонское правительство заявило, что операция по очистке от албанских сепаратистов холмов к северу от города Тетово закончилась победой.

Боевики вытеснены в Косово, где ими займутся силы *K-FOR*. Генеральный секретарь *NATO* Джордж Робертсон сказал, прибыв в Скопье, что македонское правительство проявило твердость и обеспечило единство своей страны, возможно, предотвратив новую кровавую бойню.

Руководство сил *K-FOR* сообщило о создании нового отряда в 400 военнослужащих для патрулирования македонской границы и предотвращения перехода боевиков через границу

Македонская армия, однако, намерена продолжать наступление на позиции боевиков до тех пор, пока те не будут разгромлены окончательно.

Тем временем премьер-министр Великобритании Тони Блэр заявил, что еще 120 британских военнослужащих будут посланы на Балканы для того, чтобы помочь Македонии в сборе разведывательной информации.

Представитель правительства Македонии Георги Трандафилов заявил, что боевики, которые понесли значительные потери, находятся в панике.

Македонская армия захватила шесть сел в холмах к северу от Тетово, где ранее находились позиции сепаратистов.

«Все входы и выходы к холмам находятся под контролем правительства», — заявил Трандафилов. По его словам, армия выполнила боевую задачу без потерь.

Единственный инцидент заключался в том, что армейский бронетранспортер попал на противотанковую мину, но никто из находившихся в нем военнослужащих не пострадал. Сообщается также, что в понедельник утром македонский солдат погиб возле деревни Каска в западной Македонии.

Представитель армии полковник Благоя Марковский сказал, что штаб-квартира боевиков в деревне Сельче находится под контролем македонского правительства.

«Мы уверены, что в Сельче больше не осталось террористов, и сейчас мы продолжаем наступление. Наша цель состоит в том, чтобы сокрушить террористические группы, а не в том, чтобы брать пленных», — сказал Марковский.

Журналисты, прибывшие в Сельче, сообщают, что повстанцы покинули свою штаб-квартиру в спешке, бросая оружие, в том числе гранатометы и автоматы.

Представитель правительства Антонио Милосоский сказал, что вооруженные силы страны «не используют чрезмерную силу» против мирного албанского населения.

Сообщается, что в ходе наступления армии четыре мирных жителя получила ранения.

За прошедшие сутки около 500 македонских албанцев перешло границу с Косовым. По сведениям агентства ООН по делам беженцев, зону конфликта покинули около 22 тысяч человек. Большинство из них уехали в другие районы Македонии.

В понедельник в столицу Македонии Скопье прибыли генеральный секретарь *NATO* Джордж Робертсон и представитель Евросоюза Хавьер Солана.

Отвечая на вопросы журналистов после приезда в Скопье, Робертсон отрицал, что теперешняя ситуация в Македонии схожа с ситуацией двухлетней давности в Косово, где албанские повстанцы сражались против югославских сил безопасности.

«У Македонии есть твердая поддержка со стороны международного сообщества в борьбе против тех, кто использует пули, а не бюллетени для голосования», — заявил Робертсон.

Лидеры Балканских стран выступили с новыми призывами к правительству Македонии и руководству албанских сепаратистов прекратить столкновения и начать политический диалог.

BBC

Беларусь у замежным друку

Перуанская газета *La Republica*: «Луіс Дутурбуру Кубас, адзін з акцыянераў фірмы *W-21 Intertechnique*, што пасярэднічала ў закупцы 36 вайсковых самалётаў у Беларусі, згадзіўся супрацоўнічаць з уладамі на падставе закона аб барацьбе з карупцыяй, паабяцаўшы паведаміць новыя звесткі ў справе згаданай трансакцыі. Фірма, якую прадстаўляў у Мінску нехта Мошэ Ротшыльд, непасрэдна прадала Перуанскім Ваенна-Паветраным Сілам набытыя ў Беларусі 36 баявых самалётаў — 18 МіГ-29 і 18 Су-25, пры гэтым былы кіраўнік перуанскай службы бяспекі Уладзімір Мантэсінас і замешаныя ў гэтай справе вайскоўцы атрымалі мільённыя камісійныя. Першыя паказанні Луіс Дутурбуру дасць найбліжэйшымі днямі».

Штодзённая эканамічная газета *La Gestion* паведамляе: «На гэтым тыдні ў Панаму выправіцца перуанскі пракурор Луіс Варгас Вальдывія. Адна з мэтаў візіту — праверыць інфармацыю, якую пашырыў на мінулым тыдні сакратар Панамскага Антыкарупцыйнага Фронту Энрыке Мантэнэгра. Мантэнэгра сярод іншага сцвердзіў, што Уладзімір Мантэсінас, якога ўжо чацвёрты месяц шукаюць праваахоўныя органы Перу, можа хавацца ў Бразіліі або ў Беларусі.

Паводле газетаў *Expreso* і *El Comercio*, у Панаму маюць таксама выехаць прадстаўнікі адмысловай парламенцкай камісіі, каб выявіць лёс 422 мільёнаў долараў, якія паклалі ў *Swiss Bank de Panama* фірмы *Treves Intora* і *W-21*, што бралі ўдзел у перапродажы Перу беларускіх баявых самалётаў. Тым часам, двое палкоўнікаў Ваенна-Паветраных Сілаў Перу паляцелі ў Расію з «чорнай скрынкай» з беларускага самалёта МіГ-29, які разбіўся 13 сакавіка падчас выканання выпрабавальных палётаў. Палкоўнікі маюць прабыць у Расіі тыдзень, каб дакладна даследаваць усе 252 параметры «чорнай скрынкі» і выявіць дакладную прычыну катастрофы.

Газета *Sintesis* паведамляе наступнае: «Адбылося паседжанне камісіі Давіда Вайсмана, якая даследуе мільённыя рахункі Уладзіміра Мантэсінаса. У паседжанні ўзяў удзел міністр абароны Перу Вальтэр Ледэсма. Пасля 5-гадзіннага паседжання была зробленая гэткая заява: «Камісія, створаная 7 снежня летась для расследавання паходжання і фінансавання самалётаў, купленых у Беларусі і Расіі, выявіла 7 асобаў з Ваенна-Паветраных Сілаў Перу, якія ўдзельнічалі ў нелегальнай аперацыі пакупкі самалётаў. Імёны падазраваных не паведамляюцца. Усяго ў выніку нелегальнай трансакцыі Перуанская дзяржава страціла 558 мільёнаў долараў».

Як паведамляе нямецкая газета *Main-Echo*, што выдаецца ў Ашафенбургу (Баварыя), група праваабарончай арганізацыі «Міжнародная амністыя» ў мястэчку Мільтэнберг у паўночнай Баварыі зацікавілася станам правоў чалавека ў Беларусі. У прыватнасці, баварскіх праваабаронцаў непакоіць лёс трох зніклых палітыкаў і аднаго журналіста. Паводле ацэнкі арганізацыі, прычынаю знікнення Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага і Дзмітрыя Завадскага была іх крытычная пазіцыя ў дачыненні да цяперашняга рэжыму. На думку мясцовага аддзела «Міжнароднай амністыі», беларускія апазіцыйныя палітыкі і журналісты, якія займаюцца расследаваннем парушэння правоў чалавека, рызыкуюць сваім жыццём.

Мільтэнбергская група «Міжнароднай амністыі» запатрабавала ад А.Лукашэнкі тлумачэнняў, датычных лёсу зніклых асобаў. Лукашэнка, які зважае на захаванне свайго іміджу за мяжою, мусіць ведаць, што пра парушэнні правоў чалавека ведаюць за мяжою і што яны шкодзяць рэпутацыі дзяржавы. Газета *Main-Echo* падае адрас і тэлефоны для тых, хто хацеў бы падаць свой голас у падтрымку зніклых беларускіх палітыкаў і журналіста.

Газеты суседніх з Беларуссю краінаў — Латвіі і Эстоніі — на мінулым тыдні каментавалі на сваіх старонках апошнія падзеі ў Беларусі — дэкрэт Лукашэнкі пра парадак выкарыстання замежнай незваротнай дапамогі, рыхтаваны закон аб радах працоўных калектываў, пастанову аб аптымізацыі працы прэс-службаў. Сутнасць гэтых юрыдычных акцыяў рэжыму падсумаваная ў загалоўку артыкула ў латышскай газеце *Neatkariga Rita Avize*: «Фільтр на вочы, вушы і раты».

У сувязі з папулярнасцю ў свеце спісанай беларускай вайсковай тэхнікі даводзіцца бліжэй цікавіцца самымі экзатычнымі краінамі. Чатыры беларускія верталёты Мі-24 на працягу некалькіх месяцаў былі самай папулярнай тэмай угандыйскага друку. З чатырох набытых у 1998 годзе ў Беларусі верталётаў ва Уганду было дастаўлена толькі два – і ў такім стане, што ад астатніх двух давялося адмовіцца. Дапамагла Угандзе ў гэтай справе брытанская фірма-пасярэдніца *Consolidated Sales Corporation*, зарэгістраваная на Віргінскіх выспах. Мінулымі Калядамі з дзесятак дэпутатаў угандыйскага парламента пастанавілі выправіцца ў Беларусь, каб разабрацца з гаспадарамі тавару, аднак беларуская амбасада ў Лондане вырашыла, што ўгандыйцам у Мінску няма чаго рабіць, і не выдала ім візаў. Грошы, прамантачаныя на гэтую паездку, некалькі тыдняў падлічвалі ўсе ўгандыйскія газеты. І вось на гэтым тыдні — радасная вестка з Кампалы. Газета *The New Vision* паведамляе, што адзін са злашчасных верталётаў удалося падняць у паветра, і ён паспяхова выкарыстоўваецца на поўначы краіны для барацьбы з паўстанцамі народнасці коні, якія робяць спарадычныя набегі з тэрыторыі суседняга Судана.

Радыё «Свабода»

● Беларускі МіГ-29, прададзены Перу: перад катастрофай і пасля яе

Цягнік са смерцю

Францыя адправіла ў Германію цягнік з радыеактыўнымі адходамі. Нямецкія эколагі выступілі з пратэстам і перакрылі чыгунку, па якой мусіў праехаць небяспечны цягнік. Пра гэта паведаміла агенцтва *Reuters*.

Дэманстранты прарвалі кардоны паліцыі непадалёк ад горада Люнебург і блакіравалі лінію чыгункі. Спробы паліцыі вызваліць шлях не прыносілі выніку.

Іншая група барацьбітоў супраць радыеактыўнай пагрозы прарвалася да чыгункі ў раёне горада Нарэндорф. Паліцыя паведамляе, што дэманстрантам удалося нейкім чынам пашкодзіць рэйкі.

Цягнік, з-за якога разгарэліся сапраўдныя бойкі, мае шэсць кантэйнераў з радыеактыўнымі адходамі. Гэтыя адходы плануецца пакінуць у ядзерным магільніку Гарлебен. Францыя аплаціла Германіі ўтылізацыю небяспечнага рэчыва.

Ірына СТАРЦАВА

Турцыя просіцца ў ЕС

Урад Турцыі прадставіў на разгляд Еўрапейсай камісіі праграму, якая закліканая забяспечыць уваходжанне краіны ў склад Еўрапейскага Саюза. Пра гэта паведаміла радыёстанцыя *Deutsche Welle*.

Камісар ЕС, які займаецца пытаннямі пашырэння ЕС, Р.Ферхойген, даў высокую ацэнку дакументу, што трапіў на ягоны разгляд. Па словах камісара, гэта вельмі важны крок на шляху далучэння Турцыі да ЕС. Тым не менш, ад Анкары патрабуецца нямала зрабіць, каб стаць часткай аб'яднанай Еўропы. Галоўнае, чаго цяпер чакаюць ад яе – гэта адмена смяротнага пакарання і забеспячэнне роўных правоў для меншасцяў, у першую чаргу – для курдскай нацыянальнай меншасці.

З 1999 года Турцыя лічыцца афіцыйным кандыдатам на ўваходжанне ў Еўрасаюз, аднак на сённяшні дзень перамовы паміж Анкарой і Бруселем аб далучэнні Турцыі да ЕС не вядуцца.

Міхась КАРПОВІЧ

Крызіс у жывёлагадоўлі

У Германіі пазаўчора пачаўся масавы забой жывёлы. Аднак не з прычыны яшчуру, эпідэмія якога працягвае панаваць у Еўропе. Забіваецца здаровая жывёла – для таго, каб падтрымаць кошты на ялавічыну.

Адзначаецца, што праграма забою буйной рагатай жывёлы прынятая не толькі ў Германіі, але з'яўляецца агульнаеўрапейскай. У цэлым плануецца пусціць пад нож 400.000 кароваў ва ўзросце 30 месяцаў і болей, якія не хварэюць на «каровіна шаленства».

Такім чынам вырашаецца «крызіс перавытворчасці» ў еўрапейскай жывёлагадоўлі і выратоўваюцца ад банкруцтва фермерскія гаспадаркі, якія спецыялізуюцца ў гэтай галіне сельскай гаспадаркі.

Ірына СТАРЦАВА

Азербайджан падлічвае палітзняволеных

У панядзелак у Рэсурсным цэнтры па правах чалавека ў Баку пачалася супольная праца апазіцыйных партыяў і праваабаронцаў – яны складаюць агульны спіс палітзняволеных у краіне. Пра гэта паведаміла радыёстанцыя *Deutsche Welle*.

Улады Азербайджана катэгарычна адмаўляюцца прызнаць, што ўтрымліваюць людзей за кратамі па палітычных матывах. Аднак апазіцыйныя дзеячы настойваюць, што такія зняволеныя ў краіне ёсць. Усе называюць розныя лічбы, аднак у сярэднім колькасць азербайджанскіх палітзняволеных ацэньваецца прыкладна ў 500 чалавек. Цяпер было вырашана скласці агульны спіс палітзняволеных – для таго, каб дакладна ведаць лёс кожнага.

Савет Еўропы, куды летась увайшоў Азербайджан, параіў афіцыйнаму Баку перагледзець судовыя справы і прысуды былым палітычным апанентам цяперашняй улады, якія, на думку праваабаронцаў, з'яўляюцца зняволенымі па палітычных матывах. Аднак гэтыя рэкамендацыі не выконваюцца.

У Рэсурсным цэнтры па правах чалавека ўжо падлічылі, што за кратамі на сённяшні дзень знаходзяцца 41 сябра Народнага Фронту, 26 сябраў Дэмакратычнай партыі, 14 актывістаў партыі «Мусават» і 2 прадстаўнікі Партыі нацыянальнай незалежнасці.

Праваабаронцы паведамілі, што ў бліжэйшыя дні спісы будуць дапоўненыя і прадстаўленыя ў шэраг міжнародных арганізацыяў.

Міхась КАРПОВІЧ

У Індыі – больш за мільярд жыхароў

Насельніцтва Індыі перавысіла мільярд чалавек. Пра гэта паведаміла *Associated Press* са спасылкай на афіцыйнае паведамленне ўрада гэтай краіны.

Па стане на 1 сакавіка ў Індыі жыло 1 мільярд 27 тысяч чалавек. Такім чынам, Індыя з'яўляецца другой краінай у свеце пасля Кітая, дзе колькасць насельніцтва перавысіла мільярд, паведаміў урад Індыі ў панядзелак.

Паводле вынікаў перапісу насельніцтва, за перыяд з 1991 па 2001 год колькасць жыхароў краіны падвысілася на 181 мільён чалавек.

Вынікі маштабнага перапісу насельніцтва Індыі, які пачаўся 7 лютага, дапамогуць кіраўніцтву краіны вызначыць далейшыя шляхі развіцця. Апошнім часам урад неаднаразова выказваў заклапочанасць некантралюемым павелічэннем нараджальнасці.

Індыйскія чыноўнікі паведамілі, што ўпершыню перапіс праводзіўся настолькі сур'ёзна – агульная колькасць перапісчыкаў склала два мільёны чалавек, і яны дайшлі нават да самых далёкіх плямёнаў. Пры гэтым, уся працэдура была выкананая ў рэкордны прамежак часу.

Перапісы насельніцтва ў Індыі праходзяць з рэгулярнасцю раз на дзесяць гадоў. Упершыню гэта адбылося ў 1872 годзе.

Ірына СТАРЦАВА

Парыж затапіла

Моцная паводка ў Заходняй Еўропе, выкліканая дажджамі, паралізавала аўтамабільны рух у некалькіх краінах, у тым ліку ў Францыі. Як паведамляе агенцтва *BBC*, больш за ўсё ад паводкі пацярпелі паўночны захад і цэнтральная частка краіны.

Дажджы не абышлі бокам і Парыж. Усе дарогі, што знаходзяцца побач з руслам Сены, залітыя вадой. У прыгарадах затопленыя шмат дамоў. Сотні людзей эвакуяваныя з зоны паводкі.

Прыблізна такая ж сітуацыя склалася і ў Германіі. Жыхары многіх нямецкіх гарадоў, у тым ліку – Дзюсельдорфа і Кёльна – былі вымушаныя пакінуць свае дамы. Узровень вады ў галоўных рэках краіны – Рэйне, Дунаі і Майне – дасягнуў крытычнай адзнакі. Усе выратавальныя службы пераведзеныя на 24-гадзінны рэжым працы.

Сіноптыкі прадказваюць, што ў бліжэйшы час не варта чакаць паляпшэння надвор'я ў Заходняй Еўропе. На гэтым тыдні па-ранейшаму будуць ісці дажджы.

Ірына СТАРЦАВА

От диктатуры к демократии

Джин ШАРП

Концептуальные основы освобождения

Продолжение. Начало в №№ 29, 30, 32

Открытость, секретность и высокие стандарты

Секретность, обман и подпольная деятельность представляют собой весьма трудную проблему для движения, использующего ненасильственные действия. Часто невозможно скрыть от политической полиции и секретных служб свои намерения и планы. С точки зрения перспектив движения, секретность не только связана со страхом, она способствует возникновению чувства страха, что гасит дух сопротивления и сокращает число людей, которые могут участвовать в данной акции. Секретность также способна вызвать подозрения и обвинения, часто несправедливые, внутри движения, в отношении того, кто является информатором или агентом противника. Секретность также может повлиять на способность движения оставаться ненасильственным. В отличие от нее, открытость намерений и планов не только оказывает противоположное действие, но и помогает создать впечатление, что движение сопротивления является весьма мощным. Конечно, проблема более сложна, чем представляется на первый взгляд, и в действиях сопротивления имеются важные аспекты, требующие секретности. В конкретной ситуации для тех, кто посвящен в динамику ненасильственной борьбы и знает о средствах наблюдения диктатуры, требуется оценка, основанная на надежной информации.

Редактирование, печатание и распространение подпольных публикаций, использование нелегальных передач радио внутри страны и сбор разведывательной информации об операциях диктатуры являются специальными действиями ограниченного масштаба, требующими высокой степени секретности.

Поддержание высокой дисциплины в ненасильственных акциях требуется на всех стадиях конфликта. Такие факторы, как бесстрашие и поддержание дисциплины ненасильственных действий, требуются всегда. Важно помнить, что для осуществления конкретных изменений часто требуется участие большого количества людей. В то же время, такое количество людей в качестве надежных участников можно обеспечить, лишь поддерживая высокие стандарты организации движения.

Изменение соотношения сил

Стратегам необходимо помнить, что конфликт с применением политического неповиновения является постоянно меняющимся полем борьбы с непрерывным взаимодействием действий и противодействий. Нет ничего статичного. Соотношение сил может постоянно и быстро меняться. Это становится возможным, если участники сопротивления упорно продолжают ненасильственные действия, несмотря на репрессии.

Вариантов соотношений сил участвующих сторон в такого рода конфликтной ситуации значительно больше, чем в конфликтах с применением насилия, они возникают быстрее и имеют гораздо более разнообразные политически значимые последствия. Благодаря такому разнообразию конкретные акции участников сопротивления могут иметь последствия, далеко выходящие за рамки определенного времени или места проведения. Такие последствия будут отзываться эхом и способствовать усилению или ослаблению той или иной группы.

Кроме того, группа, применяющая ненасильственные действия, может оказывать влияние, увеличивающее или уменьшающее относительную силу группы противника в значительно большей степени, чем в вооруженных конфликтах. Например, дисциплинированное мужественное ненасильственное сопротивление перед лицом жестокости диктаторов может вызвать обеспокоенность, недовольство, неуверенность или, в экстремальных ситуациях, даже восстание среди собственных солдат диктаторов и населения. Данное сопротивление также может привести к широкому международному осуждению диктатуры. Кроме того, умелое, дисциплинированное и последовательное использование политического неповиновения может привести ко все более широкому участию в сопротивлении людей, которые обычно оказывают пассивную поддержку диктатуре или, как правило, остаются нейтральными в конфликте.

Четыре механизма изменений

Ненасильственная борьба вызывает изменения четырьмя способами. Первый механизм наименее вероятен, хотя были случаи его проявления. Если члены группы противника эмоционально тронуты страданиями от репрессий против мужественных участников ненасильственного сопротивления или рационально убеждаются в справедливости дела движения сопротивления, они могут принять цели участников сопротивления. Данный механизм называется переменой убеждений. Хотя случаи перемены убеждений в ходе ненасильственных акций случаются, это происходит редко и в большинстве конфликтов не наблюдается или встречается не в широких масштабах.

Гораздо чаще ненасильственная борьба приводит к такому изменению конфликтной ситуации и общества, что противник просто не может поступать так, как хотел бы. Именно такое изменение вызывают остальные три механизма: приспособление, ненасильственное принуждение и разрушение. Который из них возникает, зависит от той степени, в которой относительное и абсолютное соотношение сил меняется в пользу демократов.

Если на повестке дня стоят вопросы, не имеющие фундаментального характера, требования оппозиции в ходе ограниченной кампании не рассматриваются как угрожающие, а противостояние в некоторой степени изменило соотношение сил, данный конфликт может привести к заключению соглашения, сделке или компромиссу. Например, многие забастовки заканчиваются таким способом, когда каждая из сторон добивается некоторых из своих целей, но ни одна не получает всего. Правительство может рассматривать такое соглашение в качестве позитивного, например, для ослабления напряженности, создания впечатления «справедливости» или укрепления международной репутации режима. Поэтому важно тщательно отбирать проблемы, по которым можно заключать соглашения путем механизма приспособления. Борьба за свержение диктатуры к таким проблемам не принадлежит.

Ненасильственная борьба может оказаться гораздо более мощной, чем представляется из рассмотрения механизмов перемены убеждений или приспособления. Массовый отказ в сотрудничестве и неповиновение могут настолько изменить социальную и политическую обстановку, особенно соотношение сил, что способность диктатуры контролировать экономический, социальный и политический процесс управления обществом на деле исчезает. Вооруженные силы противника могут стать настолько ненадежными, что они просто не могут подчиняться приказам, касающимся репрессий против участников сопротивления. Хотя лидеры противника остаются у власти и по-прежнему преследуют свои изначальные цели, они потеряли способность к эффективным действиям. Это называется ненасильственным принуждением.

В некоторых экстремальных ситуациях условия, вызывающие ненасильственное принуждение, приводят к еще более значительным результатам. Руководство противника теряет способность к действиям, и его собственная структура власти распадается. Самоуправление, отказ сотрудничать и неповиновение участников сопротивления становится настолько широким, что у противника не остается даже видимости контроля над ними. Бюрократический аппарат отказывается подчиняться своему руководству. Войска и полиция противника поднимают мятеж. Традиционные последователи противника и население откалываются от бывшего руководства, отказывая ему в праве управлять. Поэтому их поддержка и подчинение прекращаются. Четвертый механизм изменений, развал системы противника настолько полон, что у него нет даже необходимой силы сдаться. Режим просто разваливается на части.

При планировании стратегии освобождения необходимо учитывать данные четыре механизма. Иногда они срабатывают случайно. Однако выбор одного или более из таких механизмов изменения в ходе конфликта дает возможность сформулировать конкретные взаимодополняющие элементы стратегии. Выбор механизма (или механизмов) зависит от множества факторов, в том числе, от абсолютного и относительного соотношения сил противоборствующих групп, а также подходов и целей группы, ведущей ненасильственную борьбу.

Эффект демократизации политического неповиновения

В отличие от централизованного воздействия силовых санкций, использование методов ненасильственной борьбы способствует демократизации политического общества по нескольким направлениям.

Одна из сторон демократического воздействия является отрицательной. В отличие от средств вооруженной борьбы, данный метод не включает репрессивных мер под руководством правящей элиты, которые можно было бы направить против населения с целью установить или поддержать диктатуру. Лидеры движения политического неповиновения могут оказывать влияние или давление на своих сторонников, но они не могут бросить их в тюрьму или казнить их за то, что те не согласны с ними или перешли к другим лидерам.

Другая сторона эффекта демократизации является положительной. Ненасильственная борьба дает населению средства сопротивления, которые можно использовать для достижения и защиты своих свобод против существующих или потенциальных диктаторов. Ниже приводятся некоторые из положительных элементов эффекта демократизации, связанных с ненасильственной борьбой:

— Опыт ведения ненасильственной борьбы может повысить уверенность в себе населения в противостоянии угрозам режима и его способности противостоять репрессиям, связанным с насилием.

— Ненасильственная борьба предоставляет средства отказа от сотрудничества и неповиновения, с помощью которых население может оказать сопротивление недемократическому правлению любой диктаторской группы.

— Ненасильственная борьба может использоваться для утверждения практики демократических свобод, например, свободы слова, свободы прессы, независимых организаций и свободы собраний перед лицом репрессивного управления.

— Ненасильственная борьба весьма способствует выживанию, возрождению и укреплению независимых групп и институтов общества, описываемых выше. Они являются важными для демократии, так как способны мобилизовать силу населения и ограничить реальную мощь любого потенциального диктатора.

— Ненасильственная борьба дает средства, при помощи которых население может оказывать воздействие на репрессивные акции полиции и вооруженных сил, принадлежащих диктаторскому правительству.

— Ненасильственная борьба дает методы, с помощью которых население и независимые институты могут в интересах демократии ограничить или перекрыть источники силы правящей элиты, создав угрозу ее способности продолжать властвовать.

Сложность ненасильственной борьбы

Как можно заметить из данного обсуждения, ненасильственная борьба является сложным инструментом социальных действий, включающим множество методов, ряд механизмов изменений, а также имеющим конкретные требования к поведению. Для того чтобы стать эффективным, в особенности против диктатуры, политическое неповиновение требует тщательного планирования и подготовки. Будущие участники должны понимать, что от них требуется. Необходимо найти требуемые ресурсы. Стратегам необходимо заранее проанализировать, каким образом наиболее эффективно применить ненасильственную борьбу. Переключим наше внимание на этот жизненно важный элемент: необходимость в стратегическом планировании.

6. Необходимость в стратегическом планировании

Кампании политического неповиновения против диктатуры можно начинать различными способами. В прошлом такая борьба почти всегда была незапланированной и во многом случайной. Конкретные обиды, с которых начинались акции в прошлом, весьма разнообразны, но часто включали новые жестокости, арест или убийство уважаемой личности, новую репрессивную политику или приказ, нехватку продовольствия, неуважение религиозных верований или годовщины связанного с этим события. Иногда определенный акт диктатуры настолько приводил в ярость население, что оно начинало акции, совершенно не представляя, чем они могут закончиться. В других случаях мужественная личность или небольшая группа начинала акцию, которая приводила к поддержке. Конкретная обида может быть воспринята другими как то, что они также испытали на себе, и они также могут присоединиться к борьбе. Иногда отдельный призыв к сопротивлению от небольшой группы или отдельной личности может вызвать неожиданно широкий отклик.

Хотя спонтанность несет в себе некоторые положительные качества, она также имеет и недостатки. Часто участники демократического движения не ожидали жестокости диктатуры, не выдерживали страданий и сопротивление терпело поражение. Временами отсутствие планирования приводило к случайным решениям со стороны демократов, с гибельными результатами. Даже если система угнетения бывала свергнута, отсутствие планирования в организации перехода к демократической системе способствовало возникновению новой диктатуры.

Реалистическое планирование

Незапланированные народные выступления, несомненно, будут играть большую роль в борьбе против диктатуры в будущем. Однако в настоящем существует возможность определить наиболее эффективные способы свержения диктатуры, определить момент, когда политическая ситуация и настроение народа благоприятны, и выбрать метод начала кампании. В таких обстоятельствах для выбора эффективных путей завоевания свободы требуется весьма тщательный анализ, основанный на реалистичной оценке ситуации и возможностей населения.

При наличии желания чего-то достичь, полезно спланировать, как это сделать. Чем важнее цель или чем серьезнее последствия неудачи, тем важнее становится планирование. Стратегическое планирование повышает вероятность того, что будут мобилизованы и эффективно использованы все ресурсы. Это в особенности относится к демократическому движению, которое обладает ограниченными ресурсами и последователи которого подвергаются опасности, но которое при этом пытается свергнуть мощную диктатуру. В отличие от него, диктатура обычно имеет доступ к обширным материальным ресурсам, обладает организационной мощью и способностью предпринимать жестокие действия.

«Планировать стратегию» — означает рассчитать последовательность действий, которые с большой вероятностью приведут от существующего положения к желаемому положению в будущем. Применительно к данной теме, это должно привести от диктатуры к будущей демократической системе. План достижения такой цели обычно состоит из последовательности кампаний и других организованных акций, направленных на поддержку угнетенного населения и общества и ослабление диктатуры. Отметим, что целью является не просто свержение существующей диктатуры, но создание демократической системы. Генеральная стратегия, которая ограничивает свои цели просто свержением существующей диктатуры, рискует создать еще одного тирана.

Продолжение следует

Прадпрымальнікі супраць ініцыятывы ўладаў

Учора прадпрымальнікі ўсіх рынкаў Мінска праводзілі акцыю пратэсту супраць намераў выканаўчай улады падвысіць стаўку фіксаванага падатку. На Рэчавым рынку стадыёна «Дынама» сабраліся болей за 1.000 прадпрымальнікаў і абмеркавалі сітуацыю па стаўцы і па аплаце за гандлёвыя месцы. Пасля гэтага каля 300 чалавек накіраваліся да будынка Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, дзе ў гэты час пачалося паседжанне дэпутатаў па дадзеным пытанні. Два прадстаўнікі ад прадпрымальнікаў увайшлі ў будынак і ўручылі дэпутатам лісты з патрабаваннямі прадпрымальнікаў не пагадзіцца на падвышэнне стаўкі фіксаванага падатку і большай цаны за арэнду месца для гандлю.

Генадзь ДУДАРЭВІЧ

Аўтамабільная выстава «Маторшоу»

З 26 красавіка па 1 траўня ў Мінску пройдзе найбуйнейшая аўтамабільная выстава Беларусі — «Маторшоу». Арганізатарам выступае Беларуская аўтамабільная асацыяцыя, якая аб'ядноўвае дылераў вядучых сусветных аўтавытворцаў, месцам правядзення выбраны спартыўны комплекс «Уручча».

У выставе возьмуць удзел такія вядомыя сусветныя аўтамабільныя вытворцы, як «Аўдзі», «Джэнерал Мотарс» («Кадылак» і «Шэўрале»), «Мазда», «Мерседэс», «Міцубісі», «Нісан», «Опель», «Пежо», «Рэно», «Сузукі», «Фіят», «Фольксваген», «Форд» і «Шкода». У «Маторшоу» таксама будуць удзельнічаць вытворцы запчастак і іншых тавараў і паслугаў, звязаных з аўтамабілямі. Упершыню ў Беларусі чакаецца прадстаўленне аўтамабіля «Ферары».

Паводле інфармацыі арганізатараў, агульная плошча выставы складзе 6.140 квадратных метраў. Пры гэтым уся экспазіцыя будзе размешчаная на адной выставачнай пляцоўцы, што зручна для наведвальнікаў. Паміж станцыяй метро «Усход» і спартыўным комплексам «Уручча» будуць курсіраваць бясплатныя аўтобусы.

Каб прыцягнуць на выставу як мага больш наведвальнікаў, арганізатарамі запланаваная масіраваная рэкламная кампанія, у тым ліку розыгрыш каштоўнага прыза — аўтамабіля. У першы дзень — 26 красавіка — выстава будзе адкрытая для наведвання толькі па запрашальных білетах.

Аляксей АРЭШКА, БелаПАН

Цыгарэты і мытная мяжа

15,5 мільёна штук цыгарэтаў страцілі ў гэтым годзе кантрабандысты праз пільнасць беларускіх мытнікаў. Амаль столькі ж было канфіскавана мытнай службай на нашым памежжы з брацкімі народамі за ўвесь 2000 год.

Пра гэта паведаміў на прэс-канферэнцыі намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі барацьбы з кантрабандай Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Алег Дзяркач. Пэўную палёгку для кантрабандыстаў стварае адсутнасць належнага кантролю на беларуска-расійскай мяжы. Паводле мытнай статыстыкі, найчасцей затрымліваецца «левая» тытунёвая прадукцыя, якая з парушэннем законаў ідзе транзітам з Расіі і Украіны ў краіны Еўропы. Пэўная частка гэтай кантрабанды застаецца для «чорнага» беларускага рынку. Незаконнае абарачэнне цыгарэтаў ды іншых вырабаў з тытуню стварае больш значную праблему, чымсьці, прыкладам, кантрабандны гандаль алкаголем. Меншая небяспека з алкагольнымі перавозкамі палягае на тым, што фура са спіртам каштуе 20-25 тысячаў долараў, а гэткі ж цяжкавоз, гружаны цыгарэтамі, мае кошт ад 250 да 400 тысячаў долараў у залежнасці ад гатунку прадукцыі. Таму кантрабандыстаў болей прываблівае тытунёвы «бізнес».

Яўген ГАРЭЛІК

Паліва замест зарплаты

Кіраўніцтва Брэсцкай вобласці прыняло рашэнне не выплачваць зарплату ў калгасах і саўгасах Брэстчыны да заканчэння вясенне-палявых работ. Гэтыя грошы, паводле словаў старшыні аблсавета Леаніда Лемяшэўскага, будуць накіраваныя на закупку паліва. Акрамя таго, для гэтых мэтаў у сакавіку-траўні з усіх гасразліковых прадпрыемстваў і арганізацыяў Брэстчыны будзе збірацца 1 працэнт ад выручкі.

Сёлета перад сялянамі пастаўлена задача вырасціць 1 мільён тон збожжа. Для гэтага на 72 тысячы гектараў будуць павялічаныя плошчы пад збожжавую групу культураў. Валавы выхад кармоў запланаваны ў памеры 1 мільёна 294 тысяч тон; пасевы кукурузы ўзрастуць на 93,5 тысячы гектараў; павялічацца плошчы пад люцэрну і канюшыну. Разам з тым у Брэсцкай вобласці склалася крытычная сітуацыя з палівам, угнаеннямі і сродкамі аховы раслінаў. Недахоп паліва ўзімку стрымліваў вываз на палі арганікі, якой унесена 71 працэнт да ўзроўню мінулага года, а нарыхтавана 84 працэнты ад неабходнага. У гэтай сувязі кожны гектар яравой сяўбы атрымае арганікі на 2 тоны менш, чым летась. Мінеральных угнаенняў ёсць толькі каля 40 працэнтаў да патрэбы, сродкаў аховы — 28 працэнтаў, а ў 133 гаспадарках яны наогул адсутнічаюць.

Паводле словаў Леаніда Лемяшэўскага, сяляне з разуменнем паставіліся да рашэння кіраўніцтва вобласці не выплачваць ім зарплату. «Яны лепш за іншых ведаюць, што ў выпадку зрыву веснавых работ можа адбыцца некіруемая сітуацыя», — сказаў Лемяшэўскі.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

ЭКСПРЭС

Прогнозы, долги, расчеты

Итальянцы намерены продолжить переговоры с «Белгоспищепром»

В марте-апреле представители итальянской фирмы «Сасиб», крупнейшим держателем акций которой является компания «Оливетти», намерены посетить Минск для продолжения переговоров с руководством концерна «Белгоспищепром» по поводу участия в реализации нескольких инвестиционных проектов в Беларуси. Фирма «Сасиб» специализируется на производстве оборудования для перерабатывающей промышленности и имеет сеть предприятий по всей Италии. Объем предполагаемых инвестиций пока не называется.

США вводят экономические санкции против Украины за нарушение прав интеллектуальной собственности

По американским оценкам, пиратское производство в Украине компакт-дисков и видеокассет наносит США ущерб в размере до USD 250 млн. в год. Теперь представитель США на торговых переговорах Роберт Зеллик официально предупредил Киев, что если тот в течение 3-х месяцев не примет реальных мер к исправлению ситуации, то Вашингтон применит штрафные санкции на такую же сумму против украинского экспорта. Крупнейшие статьи этого экспорта — металл, химикаты, текстиль. США, в принципе, обвиняют в интеллектуальном пиратстве и Россию.

Заключены контракты на поставку белорусских машин в Индию

Шесть контрактов о сотрудничестве в области машиностроения заключили между собой предприятия Беларуси и Индии в ходе деловых встреч в этой южноазиатской стране. Угольные предприятия Индии заинтересованы в покупке белорусской автомобильной техники. В апреле ПО «БелАЗ» будет участвовать в тендере на поставку самосвалов в эту страну. Кроме того, сообщил министр, в ходе заседания комиссии обсуждалась возможность создания в Индии сборочного производства тракторов «Беларус».

Андрей КАРПОВИЧ

Каардынуецца трансмежавае супрацоўніцтва

Асноўныя праблемы двухбаковага трансмежавага супрацоўніцтва абмяркоўваюцца на чацвёртым паседжанні Беларуска-польскай міжурадавай каардынацыйнай камісіі па справах трансмежавага супрацоўніцтва, якое адкрылася ў Райгрудзе (Польшча). Камісіі трэба будзе разгледзець пытанні развіцця прыгранічнай інфраструктуры і ўдасканальвання транспартнага руху ў пунктах пропуску, развіцця міжрэгіянальнага супрацоўніцтва ў рамках еўрарэгіёнаў «Буг» і «Нёман», тэрытарыяльнага планавання і развіцця тэрытарыяльнай гаспадаркі. Плануецца таксама абмеркаваць праблемы абароны навакольнага асяроддзя ў прыгранічных рэгіёнах, каардынацыі і ўзгаднення праектаў рэканструкцыі беларуска-польскай мяжы, якія рэалізуюцца ў рамках праграмаў ФАРЕ і TACIC, барацьбы з беспрацоўем і прыцягнення ў гэтых мэтах дапамогі Еўрасаюза.

Ірына САЗАНОВІЧ, БелаПАН.

Христос и национальный вопрос

Однажды мне довелось участвовать в удивительной дискуссии. Был задан вопрос: какой национальности был Иисус Христос? Оказалось, многие считают, что никакой (не говоря уже о тех простодушных, кто считает его славянином).

Но мне представляется, что для христианина возможен только один ответ: как человек Он был евреем, как Бог — не имел национальности. Следуя халкидонскому догмату, мы верим, что Сын Божий воплотился и вочеловечился в полном смысле этого слова, став точно таким же, как и все мы, кроме одного — Он был безгрешен. Любое отступление, даже мельчайшее, от этой веры ведет нас к ереси.

Но если мы принимаем полноценность человеческой природы Христа, если мы верим, что он жил человеческой жизнью, во времени и пространстве, подчиняясь законам естества, — тогда утверждать, что Он не имел национальности, настолько же нелепо, как утверждать, что Он не имел цвета глаз или пола.

Так отчего же все-таки иных смущает еврейство Иисуса? Оставим в стороне распространенное заблуждение, будто Мария была не еврейкой, а галилеянкой, и будто галилеяне — ближайшие родственники славян. Невежество вторично, на первом месте здесь скорее выступает психологический момент. Если кому-то не нравятся евреи или кто-то стесняется собственной еврейской крови, то вполне естественно желание «оправдать» Иисуса. Или, скорее, оправдать собственный антисемитизм: ведь если один из евреев — Иисус, то ругать евреев как-то неловко. Странные богословско-исторические построения на самом деле призваны просто оправдать психологические комплексы.

Лет десять назад у меня состоялся весьма показательный разговор в одном из московских храмов. Некий его посетитель (судя по всему, случайный), доверительно глядя на мои русые кудри, сказал:

— Что-то много тут евреев!

— Что ж, — ответил я, — вот, апостол Павел пишет, что во Христе нет ни эллина, ни иудея.

— Ну да! — отозвался мой собеседник. — Жид крещеный что вор прощеный.

Сперва я несколько подивился глубине его богословской аргументации, а потом согласился с ним — ведь «вор прощеный» есть для христианина тот самый благоразумный разбойник, которому мы так часто уподобляем себя в молитвах. Это человек, который жил крайне неблагочестиво, но в предпоследний момент своей жизни воззвал к Господу, рядом с которым был распят, и потому вошел в рай первым.

Больным, кстати, оказывается далеко не только еврейский вопрос: совсем не так давно я видел книгу православного удмуртского диакона, переводившего Библию на свой родной язык. Ему в полемике с оппонентами пришлось отстаивать само право существования Библии и богослужения на удмуртском языке.

Оппоненты считали, что этот язык принципиально не может выразить божественной Истины, и благословляли прихожан жечь все книги на их родном языке. В качестве одного из аргументов против удмуртского перевода Библии выдвигался тот факт, что удмуртское слово, обозначающее Бога, изначально применялось к языческим божествам. Но ведь ровно то же самое можно сказать и о древнееврейском *элохим*, и о греческом *теос*, и о славянском *бог*!

Так возникает своеобразный и очень опасный соблазн: есть народы, предназначенные к спасению, а есть народы, предназначенные к погибели. Чтобы спастись, из удмурта или еврея надо по возможности стать русским. Но это в конечном счете — идолотворчество, когда обожествляется определенная историческая, культурная и национальная реальность. Человек направляется по ложному пути, не к Богу, а к рукотворному национальному божку, достичь которого все равно не сможет: ему никогда не избавиться от «не тех» предков и связанных с этими предками комплексов, как не сможет он забыть колыбельные на «не том» языке и отрыгнуть молоко «не той» матери.

В определении «национальной политики» Церкви — Царства Божьего на земле — можно встретить две распространенные ошибки. Первая ошибка состоит в забвении того факта, что мы обитаем на земле. Земля конкретна, населена людьми, у которых есть язык, культура, государство, история. Отказываться от всего этого христианам непозволительно. Понятно, когда подобное происходит с «белыми братствами», но, к сожалению, случается такое и среди христиан. Мне, например, доводилось видеть ситуацию, когда человек в свой собственный день рождения отказывался выпить с сослуживцами, которые сами накрыли ему скромный фуршет: дескать, день рождения есть языческий праздник и чокаться тоже языческий обычай. На российской почве такой человек выглядит не просто иноземцем, а скорее даже инопланетянином. Христос почему-то не брезговал пировать с грешниками и даже не пренебрег нуждой тех, кому не хватило вина в Кане Галилейской.

Но есть и другая пропасть, и в нее часто соскальзывают православные. Это, напротив, нежелание оторвать свой взор от земли. Христианство — вера в абсолютное, неземное, невозможное. И гораздо проще, оказывается, потихоньку подменять абсолют чем-то земным и конкретным. Вместо Евангелия — «как батюшка благословит», вместо живой веры — скрупулезное исполнение обрядов, вместо надежды — великодержавные мечтания, вместо любви — поиск жидомасонов под кроватью. И тут есть опасность, что земная история и культура станут абсолютом, подменят собой небо. Тогда вместо небесного Царствия человека будет интересовать исключительно земное, вместо Царя Небесного — царь-батюшка.

Христианство при таком подходе оказывается неотделимым от своей национальной оболочки; дело даже не в том, что русским приписывается какое-то превосходство, а в том, что невозможно, оказывается, и помыслить о христианстве вне «русскости». И если из этой картины мира выпадает личная вера в Единого Бога, получается страшная вера в единого вождя, наделенного неограниченными полномочиями. Или вера в единый народ, которая уже принесла и продолжает приносить столько горя жителям Балкан. Весьма тонка тут грань между благодатной самодостаточностью поместной церкви и узколобым самодовольством, между уважением национальной специфики и спесивым провинциализмом. Впрочем, тонка и грань между подлинно христианским универсализмом и безликой всеядностью. Как обычно, царский путь проходит на равном удалении от обеих крайностей.

Андрей ДЕСНИЦКИЙ
Lenta.ru

Если в стране проблемы – то виновны цыгане?

Похоже, что этим летом в Беларуси скучать не придется. Среди намечающихся событий — съезд цыган всего постсоветского пространства. Веками живя рядом с коренным населением, цыгане практически везде остаются едва ли не самым замкнутым сообществом, которое никогда не лезет в политику, все проблемы решает в своем кругу и мусора из избы не выносит. Однако, в последнее время они все чаще заявляют о себе, привлекая внимание общества к проблемам своего народа.
Сегодня о них корреспонденту НАШАЙ СВАБОДЫ рассказывает член Всемирного парламента цыган, представитель комиссии по правам цыган при ОБСЕ, глава цыганской диаспоры республики Беларусь Олег Козловский.

— Мы хотим этим летом провести в Минске съезд восточного блока цыган Международного цыганского союза. Поскольку везде, кроме Беларуси, цыгане объединились уже давно, около 30-40 лет назад, у них больше опыта, чем у нас, и нам есть чему у них поучиться. Для этого предполагается пригласить к нам представителей всех цыганских общин постсоветского пространства. А вообще, мы собираемся выйти с предложением о создании здесь, в Минске, центра цыганских организаций Восточной и Западной Европы.

— Для чего это нужно?

— Такой центр смог бы решать наши самые насущные проблемы. Сегодня их две: остановка миграции на Запад и образование. Я думаю, что до 80% всех цыганских бед происходят от того, что наши люди не образованы, наш народ не знает ни кодексов, ни своих прав, никто толком не сможет сказать, где кончаются законные действия и начинается криминал, бок о бок с которым цыгане ходят сотни лет. К сожалению, даже среди взрослых цыган есть люди, которые не умеют ни читать, ни писать. Когда-то наши предки воровали коней, но потом многие получили образование, устроились на работу. В пору существования Советского Союза цыганское население осело, наши дети стали учиться, взрослые работать. Наш бывший барон Михаил Цыбульский отработал на тракторном заводе 28 лет. Но после распада Советского Союза ситуация изменилась, всем вообще ни до кого нет дела. Каждый выживает в одиночку. И из-за этого у нас возникает множество проблем. Но решать их очень трудно, потому что у нас нет профессионалов ни в парламенте, ни в правительстве. На этих выборах Владимир Матвеев выставил свою кандидатуру, но пройти не смог. Цыгане не могут даже мечтать о том, чтобы оказаться в государственных структурах и защищать там интересы своего народа. А ведь в Беларуси сейчас 60 тысяч цыган, это уже реальная сила и достаточно солидная часть общества. В любом случае, на следующих выборах мы будем выдвигаться в парламент.

— Как к вам относится правительство?

— Оно нам не мешает и не помогает. Но сейчас появилась надежда на то, что нас услышат. В июне прошлого года мы написали письмо президенту с просьбой поддержать нашу идею о проведении в Минске съезда цыган и получили положительный ответ. В проведении этого съезда нас будет поддерживать МИД, поскольку на нем будет представлено очень много международных организаций, в том числе, ООН, ОБСЕ. Мы надеемся, что в Беларусь приедут и представители Совета Европы, поскольку речь в данном случае идет не о политике, а о судьбе нашего народа.

— Как, на ваш взгляд, сегодня в Беларуси относятся к цыганам?

— Я не берусь сказать, почему, но сейчас пошла волна негативного отношения к нам. Проблемы начались с исконно цыганского ремесла — гадания. Гадалки гадали на вокзале во все времена и при всех режимах. И никому они особенно не мешали, а если и мешали, то проблема каким-то образом решалась. Теперь на них заведены уголовные дела, и им инкриминируется организованная преступность и коррупция. Неужели это цыганки виноваты в бедах белорусского народа? Я думаю, что назначить их главными расхитителями казны проще, чем найти того, кто действительно в этом виноват. Причем, притеснения цыгане терпят не только в нашем городе, ко мне приезжают из других мест, районных и областных центров, там начинается та же самая беда. Не знаю, с чем все это связано, но опыт моих дедов и прадедов подсказывает мне, что когда в стране возникают проблемы, тут же начинается поиск крайнего. Обычно в первую очередь виноватыми объявлялись евреи, а во вторую — цыгане.

— Действительно, в прошлом году был скандал с книгой «Война по законам подлости», об этом в прессе прошел ряд публикаций, связанных с преступностью цыган.

— Мы же не дураки и понимаем, как хлеб режется и как его нужно есть. Не надо в нас видеть крайних, надо самим разбираться в своих проблемах. Помните, что нет плохой нации, есть плохие люди.

— То есть, вы хотите сказать, что все обвинения цыган в криминале напрасны?

— Ни в коем разе. Но я против того, чтобы на цыганок вешали всю организованную преступность. Когда это цыгане были коррупционерами? Да, мы занимались скупкой-продажей золота, в былые времена могли украсть коня, да все то же гадание. Что, тридцать, пятьдесят, семьдесят лет назад цыганки не гадали или вы не видели этого? Тем более, заметьте, к ним люди идут сами, если какая-то женщина захотела приворожить мужчину или погадать, то она сама пойдет к цыганке, сама ее найдет. Между прочим, я, сам цыган, в это не верю. Но если белорусским женщинам это надо — пожалуйста, платите и получайте свою любовь. Но наши женщины бесплатно гадать не будут, им тоже нужен кусок хлеба. Не ходите сами к цыганкам, и у вас не будет никаких проблем. А если пошли — платите.

— А как быть с обвинениями в торговле наркотиками, которые время от времени звучат в адрес цыган?

— Мы знаем об этом и боремся с теми, кто торгует наркотиками. От них гибнут русские, белорусы, но гибнут и наши дети. Но поверьте, если бы некоторые милиционеры не брали взятки — цыгане не торговали бы наркотиками. Если человека взяли с поличным, он должен понести наказание. Но я точно знаю, что многие из них откупаются от милиции взятками, и это дает возможность продолжать торговать наркотиками. Что, власть не может на них найти управу? При этом, когда нужно показать, что милиция хорошо работает, сразу берутся за цыган. А о том, что те же гадалки в подавляющем большинстве неграмотные женщины, большинство из которых не умеет даже читать, не думает никто. Как им теперь прокормить семью? На завод работать их не возьмут, причем, не только рабочей, но даже уборщицей. Сегодня, когда нет работы даже для белорусов, никто не станет отдавать хорошее место цыганке. Я не знаю, может быть, нашему государству выгодно, чтобы цыгане уехали отсюда. Во всяком случае, в последнее время мы почувствовали очень сильное давление, и все больше и больше наших людей ставят вопрос об эмиграции из Беларуси.

Владимир ТАРАЗЕВИЧ

«Оскар» – сімвал вядомасці

У панядзелак у Лос-Анджэлесе адбылася цырымонія ўзнагароды прэміямі «Оскар» амерыканскай акадэміі кінамастацтваў. У галоўнай амерыканскай кінематаграфічнай падзеі года бралі ўдзел каля 6 тысяч чалавек – уся краса Галівуда. Цырыманіяльнае шоу трансліравалася ў 134 краіны свету, па тэлебачанні яго назіралі дзесяткі мільёнаў чалавек.

Гэтым разам, як абвясціў вядучы гэтага кінасвята амерыканскі комік Стыў Мартын, за ўручэннем «Оскараў» сачылі нават з космасу – яна перадавалася для экіпажа міжнароднай касмічнай станцыі.

Самыя прэстыжныя прэміі, якія штогод прысуджаюцца 5.722 членамі амерыканскай акадэміі мастацтваў, у першым годзе новага тысячагоддзя ўручаліся ў 73 раз. Членам акадэміі давялося выбіраць амаль з 250 кінастужак, вылучаных у 23 намінацыях.

Абсалютным пераможцам па колькасці прысуджаных узнагародаў стаў фільм рэжысёра Рыдлі Скота «Гладыятар», які прызнаны таксама лепшым фільмам года. Нашыя гледачы могуць паглядзець гэты фільм у чацвер па 1-ым канале расійскага тэлебачання.

Залаты «Оскар» за лепшае выкананне мужчынскай ролі дастаўся акцёру Раселу Кроу, які іграў у «Гладыятары». Стужка адзначаная таксама за лепшыя гукавыя і спецэфекты і за гістарычныя касцюмы.

Адразу ў чатырох намінацыях перамог фільм «Трафік» рэжысёра Стывена Содэрберга. Ён адзначаны за лепшую рэжысуру, мантаж, сцэнарый, напісаны на падставе літаратурнага твора, і лепшае выкананне мужчынскай ролі другога плана.

Вялікі поспех выпаў фільму «Тыгр, які крадзецца, нябачны дракон» тайваньскага рэжысёра Энга Лі. Карціна не толькі прызнаная лепшай замежнай стужкай года, але і атрымала «Оскараў» за лепшую музыку, аператарскую работу і работу мастака-пастаноўшчыка.

Лепшай актрысай прызнаная амерыканка Джулія Робертс, якая сыграла галоўную ролю ў карціне «Эрын Брокавіч», пастаўленую таксама Стывенам Содэрбергам.

Сярод лаўрэатаў прэміі – спявак Боб Дылан, ушанаваны за лепшае выкананне арыгінальнай песні ў фільме «Цудоўныя хлопцы».

Спецыяльную «Прэмію Тальберга» атрымаў адзін з самых вядомых прадзюсераў — Дына дэ Лаўрэнціс, які фінансаваў стварэнне такіх вядомых фільмаў, як «Кінг-Конг» і «Рэгтайм».

Ганаровы «Оскар» за ўклад у развіццё кінамастацтва дастаўся 87-гадоваму аператару Джэку Кардыфу.

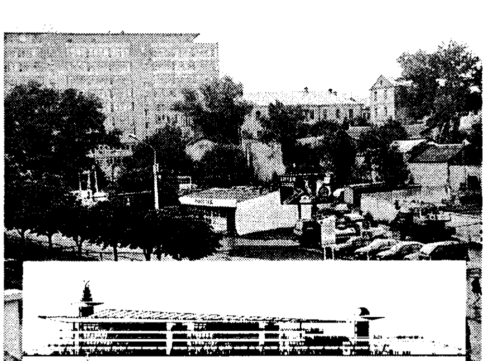
У гэтым годзе цырымонія ўручэння «Оскараў», якая традыцыйна займала нашмат болей часу, чым прадугледжваецца праграмай, была больш караткай, чым звычайна. Магчыма, адбілася абяцанне яе арганізатараў узнагародзіць тэлевізарам таго з лаўрэатаў, які будзе самым лаканічным у выказванні ўдзячнасці. Напярэдадні цырымоніі арганізатары звярнуліся да ўдзельнікаў свята з просьбай скараціць свае прамовы да мінімуму, а ўдзячнасць за «Оскара» выказаць адным словам «Дзякую!»

Таццяна ДУНІНА

Открытое письмо

«Сохранить исторический центр Минска»

Мы – специалисты ведущих организаций, связанных с изучением и охраной историко-культурного наследия нашего государства – крайне обеспокоены ситуацией, которая сложилась в области охраны памятников истории и культуры города Минска. Общеизвестны потери, которые понесла историческая застройка нашей столицы в результате Великой Отечественной войны. Также хорошо известны утраты памятников археологии, истории, архитектуры и градостроительства, имевшие место в результате непродуманной политики городского развития в 1950–80 гг. С принятием в 1992 г. Закона об охране историко-культурного наследия при министерстве культуры Республики Беларусь появились надежды на коренное улучшение ситуации. Однако факты последнего времени свидетельствуют о продолжающейся практике уничтожения памятников, которые законодательно охраняются государством.

Особую озабоченность вызывают планы строительства многоуровневой автостоянки с объектами торгового и административного значения по ул.Немига на территории Верхнего города Минска – памятника археологии, градостроительства и архитектуры республиканского значения (принят на государственную охрану Постановлением СМ БССР №32 от 18.02.1988). В соответствии с регламентами охранной зоны Верхнего города (утверждена в установленном порядке Мингорисполкомом в 1979 г.) тут запрещается новое строительство, нарушающее историческую среду. Несмотря на требования режима застройки в пределах территории памятника и его охранной зоны, председатель Комитета историко-культурного наследия Бубновский Д.С. дал разрешение на размещение здесь многоуровневой автостоянки (№11/736 от 15.11.1999). 30.05.2000 Научно-методический совет при Комитете, который также возглавляет Бубновский Д.С., одобрил проект строительства автостоянки (протокол №59).

Мы понимаем, что частная инициатива, стоящая за этим решением, отстаивает свои коммерческие интересы, но мы также твердо убеждены в том, что органы государственного управления призваны не лоббировать интересы частного капитала, а отстаивать приоритеты государственной политики в области охраны культурного наследия. Строительство огромной многоэтажной стоянки на территории исторического центра Минска по ул.Немига приведет к потере ценнейших памятников археологии, градостроительства, архитектуры и навсегда закроет возможность восстановления исторического облика этой части нашего древнего города.

Мы считаем, что наше государство должно принять все меры, необходимые для сохранения исторического центра г.Минска – района летописной Немиги, воспетого в легендарном «Слове о полку Игоревом».

А.Красинский, доктор искусствоведения, лауреат премии «За духовное возрождение», ***О.Нечай***, доктор искусствоведения, лауреат Государственной премии, ***З.Можейко***, доктор искусствоведения, лауреат Государственной премии, ***А.Лис***, доктор филологических наук, лауреат Государственной премии, ***А.Микулич***, доктор биологических наук, академик Международной Академии экологии, ***Г.Штыхов***, доктор исторических наук, лауреат Государственной премии, ***О.Левко***, доктор исторических наук, ***Е.Сахута***, доктор искусствоведения, лауреат Государственной премии, ***Н.Полина***, кандидат медицинских наук, лауреат Государственной премии, ***А.Кулагин***, кандидат искусствоведения, лауреат Государственной премии, ***И.Саливон***, доктор биологических наук, лауреат Государственной премии и **еще 45 авторитетных научных деятелей Беларуси**, широко признанных специалистов в истории, экологии, охране памятников, культуре.

Ад рэдакцыі

Летась НАША СВАБОДА ў нумарах 41, 47, 48 друкавала матэрыялы, прысвечаныя бессаромнаму праекту канчатковага знішчэння гістарычнага ядра Мінска, раёна Нямігі, праз будаўніцтва 4-павярховага паркінга для 380 легкавікоў насупраць гандлёвага «Дома на Нямізе». Зразумела, што мінскае гарадское і рэспубліканскае «культурнае» чынавенства абышло публікацыі ўвагай. Чыесьці камерцыйныя інтарэсы аказаліся настолькі прывабнымі, што ўцягнулі ў сваю арбіту адказных асобаў, якія далі згоду на парушэнне міжнародных і рэспубліканскіх законаў аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Ніводзін факт разбурэння помнікаў гісторыі і архітэктуры не атрымаў у нашай дзяржаве прававой ацэнкі, ні за адзін не заступіўся гарант канстытуцыі, ніхто за злачынства супраць нацыянальнага культурнага багацця не пакараны нават адміністрацыйна.

Апублікаваны вышэй адкрыты ліст дзеячаў навукі і мастацтва, якія нарэшце разам выказваюць сваю думку, адлюстроўвае занепакоенасць наступам на спадчыну. Людзі, якія ўсё жыццё прысвяцілі нацыянальнай гісторыі, рэстаўрацыі, археалогіі, якія разумеюць фундаментальную ролю культурнай спадчыны ў жыцці краіны, цяпер заклікаюць урад паставіць перашкоды перад маленькімі герастратамі і «талібамі», што сядзяць на сярэдніх пасадах і спрыяюць камерцыйным структурам руйнаваць і займаць зруйнаваныя месцы пад паркінгі і офісы. Людзі, якім дарагія мінулае і будучыня Радзімы, пратэстуюць супраць такой палітыкі, пры якой створаныя многімі пакаленнямі людзей каштоўнасці, родная даўніна ўсё болей прымаюць выгляд забытага ўвагай Крэўскага замка.

МАСТАЦТВА

НРМ распрадае рэчы

7 красавіка гурт НРМ — беларускія рок-каралі 2000-га і 1997-га гадоў — дае канцэрт у сталічным ДК «Сукно». Канцэрт стане адметным тым, што на ім будзе наладжаная выстава-продаж атрыбутыкі гурта і асабістых рэчаў ягоных музыкаў.

Прычым падобная суправаджальная да канцэрта акцыя арганізоўваецца ў Беларусі ўпершыню, хоць за мяжой такія выставы-продажы – з'ява звычайная. Вядома, дзеля гэтага гурт мусіць мець досыць значную папулярнасць, і НРМ яе мае.

Лідэр гурта Лявон Вольскі кажа, што сярод выстаўленых на выставу-продаж асабістых рэчаў будуць, напрыклад, пінжакі «міністраў», як называюць яшчэ НРМаўцаў. І галоўнае, са словаў Л.Вольскага, не выручка (большая частка ад яе хутчэй за ўсё пойдзе на вырабніцтва новай атрыбутыкі), а менавіта сама факт гэткай акцыі.На пытанне, што за праграма чакае прыхільнікаў НРМ 7 красавіка, Лявон Вольскі адказаў: «Мы даўно не гралі простых канцэртаў».

Кірыла ПАЗЬНЯК

Імянныя прэміі да Дня тэатра

Учора, 27 красавіка, адзначаўся Дзень тэатра. І якраз да гэтага дня было прымеркаванае ўручэнне імянных тэатральных прэміяў, цырымонія якога прайшла пры ўдзеле міністра культуры Леаніда Гулякі ў Купалаўскім тэатры.

Лаўрэаткай прэміі імя вядомай нашай опернай спявачкі Ларысы Александроўскай стала артыстка Опернага тэатра Тамара Глаголева за выкананне першых партыяў у пастаноўках «Турандот» і «Набука». Прэміяй Ігната Буйніцкага, акцёра і рэжысёра, пачынальніка нацыянальнага прафесійнага тэатра, уганараваны Мікалай Кірычэнка з тэатра імя Янкі Купалы за ролю Ягайлы ў спектаклі «Князь Вітаўт», Мнішака – у «Чорнай панне Нясвіжа», а таксама за «Піраміду Хеопса». Прэмію імя Еўсцігнея Міровіча, другога і, бадай, самага славутага мастацкага кіраўніка Купалаўскага тэатра (1921 – 1931), узяў мастацкі кіраўнік Тэатра юнага гледача Андрэй Андросік за пастаноўку спектакля «Палачанка». Прэміяй драматурга Кандрата Крапівы ўзнагароджаны Анатоль Сабалеўскі за трохтомнік «Хрэстаматыя па гісторыі беларускага тэатра і драматургіі». Апрача таго, прэміяй імя стваральніцы ТЮГа Любові Мазалеўскай улаўрэаваная Ганна Кавалерава – за шматгадовыя творчыя заслугі на сцэне якраз гэтага самага тэатра.

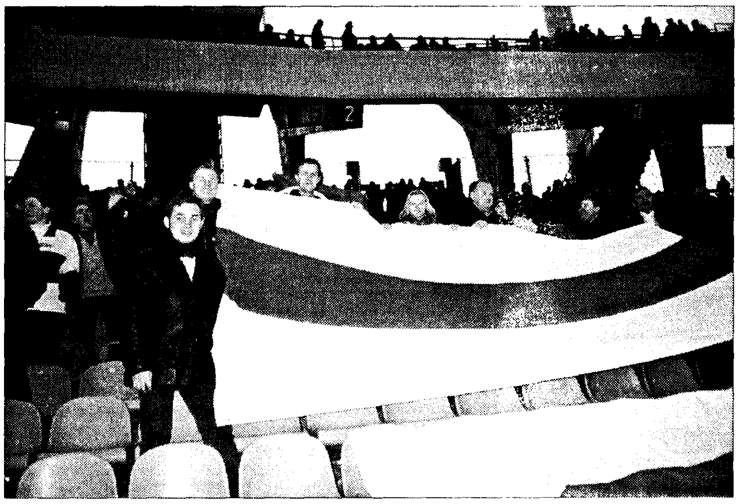
Апрача гэтага, у тэатральным жыцці краіны ёсць яшчэ шэраг навінаў. Так, як распавёў начальнік аддзела тэатраў Вадзім Дапкюнас, у бліжэйшыя месяцы статус Нацыянальнага атрымае Беларускі дзяржаўны тэатр імя Якуба Коласа, што месціцца ў Віцебску. Разам з паважнасцю гэты статус дае і некаторыя выгады – у прыватнасці, артысты тэатра займеюць трохі большыя заробкі. Мяркуецца, што Савет міністраў разгледзіць гэтае пытанне пасля таго, як зацвердзіць падрыхтаваныя міністэрствам культуры агульныя палажэнні аб статусе «Нацыянальны».

А вось тэатр імя Горкага дачакаўся капітальнага рамонту. Такое рашэнне прынятае, але калі ён пачнецца, невядома. Дакладна, што не сёлета.

Кірыла ПАЗЬНЯК

Беларускія «Зубры» ў Кіеве

Якой важнай уяўлялася гульня ў Кіеве напярэдадні. Турнірнае становішча ў групе № 5 адборачнага турніру да першынства свету па футболе выглядала, як сціснутая спружына, якая праз хвіліну стрэльне. Толькі вось каго яна вынесе гэтым стрэлам наверх: палякаў, няўдачлівых украінцаў альбо сенсацыйна выступаючых беларусаў? І паглядзець на магчымае вырашэнне гэтага пытання ў Кіеве сабралася больш за 70 тысяч чалавек, у тым ліку каля дзвюх тысячаў беларускіх аматараў футбола. Сярод іх знаходзілася і каля трыццаці сябраў студэнцкага руху «Зубр», дзякуючы якім беларускі сектар на тэлевізійным экране набыў выключна бела-чырвоны выгляд...

Выехалі яшчэ ў пятніцу ўвечары з мэтай трапіць на загадзя замоўленую экскурсію. Дый проста пахадзіць па горадзе, у параўнанні з якім родны Мінск выглядае занадта правінцыйна. Семдзесят чалавек у двухпавярховым «Неаплане». Семдзесят прагнозаў, семдзесят меркаванняў. Аптымізму было няшмат, больш прагнозаў на тое, колькі галоў прапусцім. І стаўкі, стаўкі, стаўкі. На піва. На «перцівку». На кіеўскае марозіва.

А дзевятай раніцы за пяць кіламетраў да Кіева аўтобус спынілі украінскія ДАІшнікі і запатрабавалі чакаць да шасці вечара, калі збяруцца ўсе аўтобусы і іх пад канвоем даставяць адразу на стадыён. І ніякіх паходаў за сувенірамі. Аказваецца, напярэдадні пасля гульні маладзёжных зборных у горадзе адбылася грандыёзная бойка паміж фанатамі камандаў-сапернікаў. Шмат беларусаў і ўкраінцаў было паранена, многія былі затрыманыя і асуджаныя на пэўную колькасць сутак за хуліганства. Таму ўлады і прынялі беспрэцэдэнтныя раней меры перасцярогі. Але чакаць у душным аўтобусе вечара жадання не было, і балельшчыкі пешшу выправіліся ў горад.

А ў горадзе ў тым – як у акупацыі. Дэлегацыя «Зубра» дзеля канспірацыі разбілася на групы па пяць чалавек, але ўсё роўна людзі адчувалі сябе, як Шцірліц у Берліне ў сакавіку 1945-га. Паўсюль хадзілі п'янаватыя кіеўскія фаны з нямым, а часам і агалошаным пытаннем у вачах: «Дзе б знайсці хаця б аднаго беларуса, каб даць яму ў лоб?!» З-за гэтага прыходзілася канспіравацца: размаўляць па-руску, не круціць галавой, разглядаючы архітэктурныя помнікі, і не пытаць у мінакоў, ці можна дзе памяняць «зайцы». Выбіраліся самыя ціхія і сціплыя пабы, дзе не было п'яных дэбошаў. Так да гульні і дажылі. А як усё ў горадзе было падрыхтавана да матча. Атмасфера – проста святочная. Перакрытыя для руху транспарту цэнтральныя вуліцы, па якіх увесь час праходзілі спецыяльна арганізаваныя маршы фанатаў. Наперадзе калоны ў пяць тысяч чалавек – вялізная расцяжка на блакітна-жоўтым фоне «Мы кохаемо тэбэ, футбол!» Далей прыгожыя юныя барабаншчыцы, чалавек трыста, а мо і больш. Грохат быў чуваць нават у вельмі далёкіх кварталах. І роў, роў фанатаў.

Бывала, канешне, і на мінскім стадыёне «Дынама» шумелі аматары футбола, пляскаючы ў далоні ды скандуючы рачоўкі, але такое...

Ад рокату падчас падачы вуглавых ды штрафных удараў натуральна закладала вушы. Каля семдзесят тысяч чалавек, у тым ліку жанчыны і дзеці, ашалела б'юць па спінках крэслаў – уявіце, на што гэта падобна?! Куды там беларускаму сектару, у якога і дудак было няшмат, не тое што барабанаў. А вось на Украіне гэтая індустрыя развітая вельмі добра. Там адразу бачна, што гуляюць сёння для ЦЯБЕ, а ты прыйшоў на стадыён адпачываць, знімаць стрэс, крычаць, хварэць, тупаць. У Беларусі ж даволі часта за такія паводзіны людзі апынаюцца ў пастарунку.

А тым часам «Зубры» перад пачаткам гульні зрабілі сектар сваім. Паразмаўляўшы з прысутнымі беларускімі бізнесменамі, заручыўшыся падтрымкай простага люду, хлопцы і дзяўчаты разгарнулі на трыбуне вялікі бел-чырвона-белы сцяг (4,5 на 2,5 метры), белы сцяг з чырвоным «Зубром» пасярэдзіне (3 на 3 метры) і яшчэ дзесятак нацыянальных сцягоў стандартных памераў. Дзякуючы даданым бізнесменамі сцягам такіх жа колераў сектар адразу стаў двухколерным. Гэта аднак вельмі не задаволіла прысутную на гульні мінска-гомельскую гапату (г.зн. помесь з РНЕшнікаў, скіноў і адмарожанай часткі фанатаў мінскага «Дынама»). Доўга з нянавісцю разглядаючы сцяг з ЗУБРОМ і тое, як яго з цікавасцю здымаюць фотажурналісты і тэлеаператары, гопнікі зразумелі, што сёння не яны галоўныя героі, і, страшна раззлаваўшыся, паспрабавалі ўчыніць чарговую бойку. На гэты раз са сваімі (калі толькі саміх гопнікаў варта лічыць сваімі). Двое з іх першымі кінуліся «на амбразуру» і пачалі вырываць сцяг з выявай зубра, за што былі пакараныя парай «сяброўскіх» тычкоў ботам ды адкінутыя на ранейшыя пазіцыі. Узноўленая большымі сіламі гопніцкая атака таксама захліпнулася, на гэты раз яшчэ і пры дапамозе кіеўскага АМАПа — «Беркута», які, у адрозненне ад беларускіх калег, адразу разабраўся *who is who* і паставіў гапату на месца. Тым часам насупраць беларускага сектара з'явіўся... беларускі АМАП і міліцыя. Адзін з міліцыянтаў пачаў здымаць сектар на відэакамеру. Спачатку падумалася, што гэта ў сувязі з учарашнімі падзеямі ў цэнтры Кіева, але пасля хлопцы заўважылі, што здымаюць чамусьці толькі кропку, дзе знаходзяцца «Зубры»...

Гульня тым часам набірала абароты. У другім тайме беларусы яўна падселі і перасталі атакаваць, а толькі адбіваліся. Апошнія ж дзесяць хвілінаў увогуле былі падобныя на жах. Мяч толькі цудам не трапіў у беларускія вароты...

У сектары ж тым часам гарэла дымавуха. Нехта ці з кіеўскага сектара, ці з беларускіх гопнікаў запаліў яе і кінуў у стан «Зуброў». Пачуўся кашаль, і былі бачныя спробы «Беркута» знайсці вінаватых. Пад канец матча інцыдэнт паўтарыўся. З той толькі розніцай, што фіціль дымавой шашкі ў гэты раз загас на падлёце да «Зуброў». Празяваўшы гэты момант, «Беркут» падумаў, што гэта ў некага з «Зуброў» дымавуха выпала з рук, і пакруціў рукі Андрэю Пятрову. Яго павялі ў стадыённы пастарунак. Віталя Аляксеева, Цімоха Дранчука і аўтара гэтых радкоў, паспрабаваўшых заступіцца за Пятрова, таксама затрымалі і павялі следам.

Пры выхадзе са стадыёна (гульня скончылася нулявой нічыёй) можна было назіраць расплыўшыся ад задавальнення ці то вынікам гульні, ці то нечым іншым твар палатніка Канаплёва і некаторых іншых беларускіх афіцыёзнікаў. Пры заходзе ў пастарунак нейкі палкоўнік украінскага АМАПа перапытаў: «Гэта тыя, што за дымавуху? Па пятнаццаць сутак ім уляпіце!» У паветры запахла паленым. Падумалася: «Ні фіга сабе з'ездзілі на футбольчык!»

Але, на шчасце, украінцы здолелі зразумець, што «Зубры» не тыя людзі, хто хуліганіць на стадыёнах, праз дзве гадзіны адпусцілі затрыманых, а замест іх змясцілі ў камеру на бліжэйшыя пару тыдняў (мо, крыху менш) іншага «таварыша», насамрэч вінаватага ў здарэнні...

Аўтобусы вывозілі нас пад канвоем, бо тым часам у горадзе раззлаваныя кіяўляне білі вітрыны і проста падазроныя твары. Ехалі нават без запаленага святла. Толькі за горадам заспявалі, загулі, пачалі піць якаснае ўкраінскае піва, усведамляючы значнасць удалага для беларусаў выніку і ўжо ведаючы, што па тэлебачанні шмат разоў праходзілі бел-чырвона-белыя сцягі ды наш беларускі «Зубр». А гэта ўжо не нічыя, гэта бліжэй да перамогі!

P.S. Сёння ў 20.00 па мінскім часе на сталічным стадыёне «Дынама» распачнецца вельмі важная гульня адборачнага турніру да чэмпіянату свету паміж нацыянальнымі зборнымі Беларусі і Нарвегіі.

Аляксей ШЫДЛОЎСКІ

GROUP 5

Каманда	Гульні	Перамогі	Нічые	Паразы	Галы	Ачкі
Польшча	4	3	1	0	9:4	10
Беларусь	4	2	1	1	5:5	7
Украіна	4	2	1	1	5:5	7
Уэльс	4	0	3	1	4:5	3
Арменія	4	0	2	2	5:7	2
Нарвегія	4	0	2	2	3:5	2

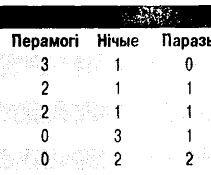
Далідовіч нарэшце першы!

У апошняй гонцы цякучага сезона ў лыжнікаў выдатным вынікам адзначыўся беларус Сяргей Далідовіч. Сапраўдным учынкам можна лічыць перамогу ў самай прэстыжнай лыжнай дысцыпліне – марафонскай гонцы на 50 кіламетраў свабодным стылем на апошнім у гэтым годзе этапе кубка свету па лыжных гонках у фінскім горадзе Куопіо. Гэта першы падобны буйны поспех беларусаў на такога рангу спаборніцтвах. Тым больш прыемна, што ў гэтай жа гонцы другі беларускі лыжнік Аляксандр Саннікаў заняў высокае дзявятае месца.

Тым часам праграма кубка свету завершаная, і ўладальнікам галоўнага прыза стаў шведскі лыжнік Пер Элафсон, які толькі ў гэтым сезоне пачаў атрымліваць вялікія перамогі, і таму можна меркаваць, што гэта ягоная не апошняя перамога.

Аляксей СТАЎСКІ

Разграмілі «дзяцей вялікага Чучхе»

Перамогай з лікам 9:1 пачала ўдзел на чэмпіянаце свету ў дывізіёне 1 (дывізіён «Б») сусветнага хакея наша юнацкая зборная (да 18 гадоў).

Пераможанай беларусамі апынулася зборная Карэйскай Народнай Дэмакратычнай Рэспублікі, адной з тых краінаў, дзе дасюль жывуць «светлыя» ідэі важдзізму, а ў прыватнасці іхняе адгалінаванне – вучэнне Кім Ір Сэна, ці, як яго называлі пры жыцці, «Чучхе».

Такім чынам, беларусы ўзначалілі турнірную табліцу ў групе «А» і маюць неблагія шанцы на выхад у паўфінал. Але дзеля гэтага яшчэ трэба перамагчы зборныя Даніі і Японіі.

Алесь ШМЯЛЁЎ

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі
Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.
Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»
220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1693 Нумар падпісаны ў друк 27/03/2001 (15:00) Наклад – 9.550